

2008 gegužės 31

Nr. 10 / 298

Lietuvos
Katalikų Bažnyčios
informacijos centro
leidinys

ISSN 1392-6098

Bažnyčios žinios

Popiežius

Benediktas XVI SEKMINIŲ PAMOKSLAS	2
KALBA PER AUDIENCIJĄ KONGRESO ENCIKLIKOS <i>HUMANAE VITAE</i> 40-OSIOMS METINĖMS PAMINĖTI DALYVIAMS	3
BENEDIKTAS XVI APIE BAŽNYČIOS KARITATYVINĖS SRITIES DARBUOTOJUS	4
BENEDIKTAS XVI APIE SKYRYBŲ AR ABORTO IŠTIKTUOSIUS	5
BENEDIKTO XVI PAMOKSLAS ĮŠVENTINAMIEMS KUNIGAMS	6

Popiežiaus katechezės

BENDROJI KATECHEZĖ APIE ŠV. BENEDIKTĄ NURSIETĮ	8
KATECHEZĖ APIE DIONIZĄ AREOPAGITĄ	10

Bažnyčia Lietuvoje

Tautų Sekminės Lietuvoje	12
Sekminės Vilniaus Kalvarijose	15
Oratorijos įsteigimo šventė	16
Šiaulių Šv. Jurgio bažnyčios šimtmetis	17
Vaikų ir jaunimo giesmių šventė Šiauliuose	18
Konferencija „Švč. M. Marijos kulto Europoje teologiniai-istoriniai aspektai“ VDU	19
Tarptautinės šeimos dienos minėjimas Kaune	22
Pristatyta Arvydo Ramono monografija „Doktrina apie Dievą Trejybę“ VDU pristatytas vadovėlis „Lytiškumo ugdymo etika“	22 23

Homilijos

IŠRINKTIEJI 11 eilinis sekmadienis (A)	24
„NEBIJOKITE“ 12 eilinis sekmadienis (A)	25

Bažnyčia pasaulyje

Paskelbti visuotiniai atlydai Šv. Pauliaus metais	26
---	----

Papilio g. 5
44275 Kaunas, Lietuva
Telefonai: (37) 32 38 53, 32 27 58
Telefaksas (37) 32 38 53
El. paštas lkbic@lcn.lt
www.katalikai.lt

Benediktas XVI

Sekminių pamokslas

Brangūs broliai ir seserys!

Pirmajame skaitinyje girdėtą pasakojimą apie Sekmines šventasis Lukas pateikė antrajame *Apaštalų darbų* skyriuje. Šis skyrius pradedamas taip: „Atėjus Sekminių dienai, visi mokiniai buvo drauge vienoje vietoje“ (*Apd 2, 1*). Šie žodžiai susiję su ankstesniu pasakojimu; ten Lukas aprašo nedidelį mokinių būrį, po to, kai Jėzus ižengė į dangų, nuolatos besilaikiusį Jeruzalėje (plg. *Apd 1, 12–14*). Tas aprašymas kupinas smulkmenų: vieta, kurioje jie gyveno – Paskutinės vakarienes menė, yra „aukštutinis kambarys“, vienuolika apaštalų išvardijami vardais, pirmieji trys Petras, Jonas ir Jokūbas – bendruomenės stulpai. Kartu su jais minimos kelios „moterys“, Jėzaus motina Marija ir jo broliai, dabar priklausantys jo naujajai šeimai, besiremiančiai nebe kraujo ryšiais, bet tikėjimu į Jėzų.

Į šį „naująjį Izraelį“ aiškiai daroma užuomina nurodant visų asmenų skaičių. Jų buvo apie šimtą dvidešimt, dešimt kartų daugiau negu apaštalų kolegijos „dvylika“. Ši grupė sudaro tikrąją *qahal*, susirinkimą pagal Pirmosios Sandoros pavyzdį, bendruomenę, sušauktą klausytis Viešpaties balso bei žengti jo keliu. *Apaštalų darbų* knygoje pabrėžiama, kad visi jie „išsvermingai ir vieningai atsidėjo malda“ (*1, 14*). Tad malda yra pagrindinė gimstančios Bažnyčios veikla, kuria Bažnyčia vienijasi su Viešpačiu ir leidžiasi būti vedama jo valios, kaip rodo sprendimas mesti burtus išrenkant tą, kuris užimtų Judo vietą (plg. *Apd 1, 25*).

Ta bendruomenė toje pačioje vietoje, Paskutinės vakarienes menėje, susirinko ir hebrajų Sekminių šventės rytą. Šia Sandoros švente būdavo minimas Sinajaus įvykis, kai Dievas, tarpininkaujant Mozei, pasiūlė Izraeliui tapti jo nuosavybe tarp visų tautų bei būti jo šventumo ženklui (plg. *Iš 19*). Pasak Išėjimo knygos, šią senąją Sandorą lydėjo gąsdinantis Dievo galybės pasireiškimas. Skaitome, jog „visas Sinajaus kalnas buvo dūmuose, nes Viešpats buvo nužengęs ant jo ugnyje. Nuo jo kilo dūmai tarsi iš krosnies, o visas kalnas baisiai drebėjo“ (*Iš 19, 18*). Naujojo Testamento Sekminėse vėl randame vėjo ir ugnies elementus, tačiau be baimės aido. Ugnis įgyja konkretų liežuvių pavidalą: šie nusiėjo ant kiekvieno iš mokinių, ir visi „pasidarė pilni Šventosios Dvasios“ ir, tokio išliejimo paveikti, „pradėjo kalbėti kitomis kalbomis“ (*Apd 2, 4*). Tai buvo tikras ir autentiškas bendruomenės krikštas ugnimi, savotiškas naujas gimimas. Per Sekmines Bažnyčia buvo

įsteigta ne žmogiškąja valia, bet Dievo Dvasios galia. Ir iš karto tampa aišku, kad ši Dvasia suteikia gyvybę vienai ir visuotinei bendruomenei, taip įveikdama Babelio prakeiksmą (plg. *Pr 11, 7–9*). Iš tiesų tik Šventoji Dvasia, kurianti meilės ir abipusio skirtingybių priėmimo paženklinatą vienybę, gali išlaisvinti žmoniją iš nuolatinės pagundos pasiduoti žemiškam valdžios troškimui, norui viską užvaldyti ir suvienodinti.

Societas Spiritus, Dvasios bendrija – taip šventasis Augustinas vadina Bažnyčią viename iš savo pamokslų (*71, 19, 32: PL 38, 462*). Tačiau dar anksčiau šventasis Ireniejus jau suformulavo tiesą, kurią čia norėčiau priminti: „Kur Bažnyčia, ten Dievo Dvasia, ir kur Dievo Dvasia, ten Bažnyčia ir visa malonė, Dvasia ir tiesa; nutolti nuo Bažnyčios reiškia atmesti Dvasią“ ir todėl „pašalinti save iš gyvenimo“ (*Adv. Haer. III, 24, 1*). Nuo Sekminių įvykio galutinai aikštėn iškyla Kristaus Dvasios ir jo mistinio Kūno, Bažnyčios, santuoka. Norėčiau atkreipti dėmesį į vieną ypatingą Šventosios Dvasios veikimo aspektą, būtent į daugybės ir vienybės sampyną. Apie tai kalbama antrajame skaitinyje aptariant įvairių charizmų dermę tos pačios Dvasios bendrystėje. Ši sampyna itin aiškiai atsiskleidžia ir jau girdėtame *Apaštalų darbų* pasakojime. Sekminių įvykis aiškiai parodo, jog Bažnyčiai priklauso daug kalbų ir įvairios kultūros; laikydamosi tikėjimo, jos gali vienos kitas suprasti bei padaryti vaisingas. Šventasis Lukas akivaizdžiai nori perteikti pamatinę mintį, kad Bažnyčia jau gimdama yra „katalikiška“, visuotinė. Ji nuo pradžių kalba visomis kalbomis, nes jai patikėtoji Evangelija, prisikėlusio Kristaus valia ir paliepinu, skirta visoms tautoms (plg. *Mt 28, 19*). Bažnyčia, gimstanti per Sekmines, yra pirmiausia ne dalinė bendruomenė – Jeruzalės Bažnyčia, – bet visuotinė Bažnyčia, kalbanti visų tautų kalbomis. Iš jos vėliau visose pasaulio dalyse atsiranda kitos bendruomenės, vietinės Bažnyčios, kuriomis visomis visada įgyvendinama viena ir vieninga Kristaus Bažnyčia. Todėl Katalikų Bažnyčia yra ne Bažnyčių federacija, bet vieninga tikrovė: visuotinė Bažnyčia ontologiškai pirmesnė. Bendruomenė, nesanti šia prasme katalikiška, net nebūtų Bažnyčia.

Čia pridurtinas dar vienas aspektas – *Apaštalų darbų* teologinis požiūris į Jeruzalės Bažnyčios kelią ligi Romos. Tarp tautų atstovaujama Sekminių dieną Jeruzalėje, Lukas mini „ateivius romėnus“ (*Apd 2, 10*). Tuo metu Roma dar buvo toli, svetima gimstančiai Bažnyčiai: ji bendrai simbolizavo pagonių pasaulį. Tačiau Šventosios Dvasios galia nuves liudytojus „lig pat žemės pakraščius“ (*Apd 1, 8*), ligi Romos. *Apaštalų darbų* knyga baigiama momentu, kai į imperijos sostinę, Apvaizdos vedamas, atvyksta šventasis Paulius ir ten ima skelbti Evangeliją (plg. *Apd 28, 30–31*). Taip Jeruzalėje pradžia

gavęs Dievo žodis pasiekia savo tikslą, nes Roma reiškia visą pasaulį ir įkūnija visą lukiškąją visuotinumą idėją. Taip tampa įgyvendinta visuotinė, katalikiška, Bažnyčia, išrinktosios tautos tąsa, perėmusi jos istoriją bei misiją.

Čia – baigiant – Jono evangelija siūlo žodžius, labai gerai derančius su Dvasios sukurtos Bažnyčios slėpiniu. Tie žodžiai du kartus pasigirsta iš prisikėlusio Jėzaus lūpų, kai Velykų vakarą jis pasirodo Paskutinės vakarienės menėje tarp mokinių: „Šalom – Ramybė jums!“ (Jn 20, 19.21). Šalom nėra tiesiog pasveikinimas; tai daug daugiau, tai – pažadėto (Jn 14, 27) ir savo kraujo kaina Jėzaus laimėto pažado dovana, jo pergalės kovoje su blogio dvasia vaisius. Tai – ramybė, ne tokia, kokią duoda pasaulis, bet kokią suteikti tegali Dievas.

Švęsdami šią Dvasios ir Bažnyčios šventę, dėkokime Dievui už jo tarp tautų išsirinktą bei išsiugdytą tautai dovanotą neįkainojamą ramybės, jo ramybės, dovaną! Sykiu iš naujo suvokime su šia dovana susijusią pareigą – Bažnyčios pareigą būti Dievo ramybės visoms tautoms esminiu ženklu bei įrankiu. Neseniai mėginau perteikti šią žinią Jungtinių Tautų būstinėje, kur atvykęs kreipiausi į tautų atstovus. Tačiau prieš akis reikia turėti ne tik tokias „viršūnes“. Bažnyčia vykdo Kristaus ramybės tarnybą pirmiausia paprastai būdama ir veikdama tarp žmonių, skelbdama Evangeliją ir rodydama meilės bei ją lydintio gailestingumo ženklus (plg. Mk 16, 20).

Tarp šių ženklų pirmiausia, savaime suprantama, pabrėžtinai Sutaikinimo sakramentas, prisikėlusio Kristaus įsteigtas tada, kai jis savo mokiniams suteikė ramybės ir Dvasios dovaną. Evangelijoje girdėjome, kad Jėzus kvėpė į apaštalus ir tarė: „Imkite Šventąją Dvasią. Kam atleisite nuodėmes, tiems jos bus atleistos, o kam sulaukysite – sulaukytos“ (Jn 20, 21–23). Kokia svarbi ir, deja, nepakankamai suvokiama yra širdis nuraminanti sutaikinimo dovana! Kristaus ramybė sklinda tik per atnaujintą širdis sutaikintų ir teisingumo tarnais tapusių vyrų ir moterų, pasirengusių skleisti ramybę vien tiesos galia ir nesileidžiant į kompromisus su pasaulio mąstysena, nes pasaulis negali duoti Kristaus ramybės. Štai kaip Bažnyčia gali būti iš Dievo ateinančio sutaikinimo raugas! Ji gali būti tokia tik išlikdama klusni Dvasiai ir liudydama Evangeliją, tik nešdama kryžių taip, kaip Jėzus, ir kartu su Jėzumi. Būtent šitai liudija visų laikų šventieji!

Šių gyvybės žodžių šviesoje, brangūs broliai ir seserys, malda, kurią šiandien keliame į Dievą dvasiškai vienydamiesi su Mergele Marija, tegu tampa dar karštesnė ir intensyvesnė. Įsiklausymo Mergele, Bažnyčios Mo-

tina, išprašyk, kad mūsų bendruomenėms ir visiems krikščionims vėl būtų išlieta Šventoji Dvasia – Globėjas. „Atsiųsk savo Dvasią, ir visa bus sukurta, ir atnaujinsi žemės veidą.“ Amen.

Benediktas XVI

Kalba per audienciją kongreso enciklikos *Humanae vitae* 40-osioms metinėms paminėti dalyviams

2008 05 10

Sutrumpinta

<...> Jau Vatikano II Susirinkimas konstitucija *Gaudium et spes* kreipėsi į mokslo žmones, ragindamas suvienyti jėgas siekiant bendrų žinių ir tvirto tikrumo dėl sąlygų, padedančių „garbingu būdu tvarkyti gimstamumą“ (GS, 52). Garbingo atminimo mano pirmtakas, Dievo tarnas Paulius VI 1968 m. liepos 25 d. paskelbė encikliką *Humanae vitae*. Šis dokumentas netrukus tapo prieštaravimo ženklu. Parengtas sunkaus sprendimo šviesoje, jis yra svarbus gestas, akinantis patvirtinti Bažnyčios mokymo bei tradicijos tąsą. Šis tekstas, dažnai netiksliai arba klaidingai suprantamas, sukėlė diskusijų ir todėl, kad sutapo su smarkaus protesto, paženklinusio ištisos kartos gyvenimą, pradžia. Prabėgus keturiasdešimčiai metų nuo paskelbimo, šis dokumentas liudija ne tik nepakitusių tiesą, bet ir platų akiratį, kuriuo remiantis šios problemos buvo imtasi. Santuokinė meilė pateikta visa apimančio proceso kontekste – ji nei apribojama kūno ir sielos perskyra, nei pajungiama jausmams, dažnai trumpalaikiams ir netvirtiems, bet susiejama su atsakomybe už asmens vienybę ir už tai, kad sutuoktiniai, ištikimos ir išskirtinės meilės pažadu, kylančiu iš autentiškai laisvo apsisprendimo, save vienas kitam atiduodami, viskuo vienas su kitu dalytųsi. Kaip tokia meilė galėtų užsi-skleisti gyvybės dovanai? Gyvybė visada yra neįkainojama vertybė. Kaskart prisidėdami prie jos radimosi, suvokiame Dievo kuriamojo veikimo galią – Dievo, pasitikinčio žmogumi ir tokiu būdu kviečiančio jį statydinti ateitį remiantis vilties galia.

Bažnyčios magisteriumas negali atsisakyti vis iš naujo ir vis giliau apmąstyti pamatinius santuokos ir prokreacijos principus. Kas buvo teisinga vakar, lieka teisinga ir šiandien. Tiesa, reiškia enciklikoje *Humanae vitae*,

nekinta; negana to, kaip tik naujų mokslinių atradimų šviesoje jos mokymas yra dar aktualesnis ir skatina apmąstyti jos vidinį vertingumą. Svarbiausia sąvoka, leidžianti deramai suvokti jos turinį, išlieka meilė. Savo pirmojoje enciklikoje *Deus caritas est* rašiau: „Myli ne vien dvasia ar vien kūnas – myli žmogus, asmuo, kaip viena būtybė, sudaryta iš kūno ir sielos. Tik kai abu dėmenys iš tikro susivienija, žmogus tampa visiškai pats savimi“ (5). Be tokios vienybės prarandama asmens vertė ir įpuolama į rimtą pavojų imti kūną laikyti objektu, kurį galima pirkti arba parduoti. Kultūroje, kurioje turėjimas vyrauja būties atžvilgiu, žmogaus gyvybei iškilusi grėsmė prarasti savo vertę. Kai lytiškumo įgyvendinimas virsta narkotiku, kai partnerį trokštama pajungti savo norams bei interesams, nepaisant mylimo asmens laikotarpių, gintinas ne tik autentiškas meilės įsivaizdavimas, bet ir asmens kilnumas. Būdami tikinčiais, niekada neturime leisti, kad technikos vyravimas sumenkintų meilės kokybę ir gyvybės šventumą.

Neatsitiktinai Jėzus, kalbėdamas apie žmogaus meilę, apeliuoja į tai, ką Dievas sukūrė kūrinių pradžioje (plg. *Mt* 19, 4–6). Jo mokymas primena neužtarnautą aktą, kuriuo Kūrėjas norėjo ne tik išreikšti visiems save dovanojančios meilės turtingumą, bet ir duoti pavyzdį, į kurį turėtų linkti žmogaus veikla. Vaisinga santuokinė meile vyras ir moteris dalyvauja Tėvo kuriamajame akte bei parodo, kad jų santuokinis gyvenimas tikrai kyla iš nuoširdaus, viešai išstarto, abipusiškai įgyvendinamo ir gyvybei visados atviro „taip“. Šių Viešpaties žodžių tvirta tiesa niekada nekinta ir negali būti panaikinta įvairių viena po kitos atsiradusių ir kartais viena kitai prieštaravusių teorijų. Prigimtinis dorovės įstatymas, sudarantis tikros asmenų ir tautų lygybės pripažinimo pagrindą, vertas būti pripažintas versme, iš kurio išplaukia ir sutuoktinių priedermė gimdyti vaikus. Gyvenimo perdavimas įrašytas gamtoje, o jos dėsniai yra tartum nerašyta norma, kurios visiems privalu paisyti. Bet kuris bandymas nuo šio principo nusigręžti yra nevaisingas ir nekuria ateities.

Neatidėliotinai būtina iš naujo atrasti sąjungą, kuri, kol buvo gerbiama, visada buvo vaisinga; jai pirmiausia reikia proto ir meilės. Toks išvalgus mokytojas kaip Vilhelmas San Tjerietis parašė žodžius, mūsų akimis, kuo labiausiai galiojančius ir mūsų laikais: „Kai protas moko meilę, o meilė apšviečia protą, kai protas virsta meile, o meilė sutinka paisyti proto ribų, tada galima padaryti didžiųjų dalykų“ (*De natura et dignitate amoris*, 21, 8). Kas tie „didūs dalykai“, prie kurių galime prisidėti? Tai atsakomybės už gyvybę atsiradimas – ši atsakomybė padaro vaisingą dovaną, kai kiekvienas save kitam dovanoja. Tai vaisius meilės, mokančios mąstyti

ir visiškai laisvai apsispręsti, neleidžiant save pernešyti paveikti galbūt pririnkimų aukų numatymui. Iš to ištrykšta gyvybės stebuklas, kurį tėvai patiria patys, išgyvendami tai, kas juose ir per juos atlikta, kaip ypatingą dalyką. Jokia mechaninė technika negali pamaišyti meilės akto, kuriuo abu sutuoktiniai pasikeičia kaip didesnio slėpinio, kuriame jie yra kūrimo pagrindiniai veikėjai ir dalyviai, ženklai.

Šiandien, deja, vis daugiau pasitaiko liūdnujų atvejų, rodančių, kad paaugliai gerai nepažįsta nei gyvybės slėpinio, nei jų veiksmų keliamos rizikos. Dažnai pabrėžiu būtinybę ugdant deramai atsižvelgti į gyvybės temą. Tikrai linkiu ypatingą dėmesį skirti jaunuoliams, idant jie sužinotų tikrąją meilės prasmę ir todėl tinkamu auklėjimu galėtų rengtis lytiškumui, nesileisdami būti patraukiami trumpalaikių žinių, trukdančių pasiekti ant kertos pastatytos tiesos esmę. Klaidingų iliuzijų kurstymas meilės srityje ar apgaudinėjimas dėl tikrosios atsakomybės, kurią prisiimti esame pašaukti įgyvendindami savo lytiškumą, nedaro garbės visuomenei, apeliuojančiai į laisvės ir demokratijos principus. Laisvė turėtų būti sujungta su tiesa, o atsakomybė – su atsidavimu kitam jėga, taip pat su auka; be šių dėmenų žmonių visuomenė neauga, ir nuolatos tyko pavojus, jog žmonės užsisklęs persiimdami slegiančiu egoizmu.

Enciklikoje *Humanae vitae* pateiktas mokymas nėra lengvas. Tačiau jis atitinka pamatinę struktūrą, kuria nuo pasaulio sukūrimo visada būdavo perduodama gyvybė, paisant prigimties bei jos poreikių. Pagarba žmogaus gyvybei ir asmens kilnumo apsauga verčia mus visomis išgalėmis stengtis perteikti atsakingos santuokinės meilės tiesą, be išlygų laikantis kiekvieno asmens širdyje įrašyto įstatymo. Kupinas tokių jausmų, visiems teikiu apaštališkąjį palaiminimą.

Benediktas XVI apie Bažnyčios karitatyvines srities darbuotojus

Sutrumpinta kalba, popiežiaus Benedikto XVI pasakyta 2008 m. vasario 29 d. Popiežiškosios tarybos Cor unum šių metų visuotinio susirinkimo dalyviams.

<...> Todėl mielai naudojuosi šia proga, kad pareikščiau savo ypatingą pripažinimą vykdančioms įvairias užduotis karitatyvinėje srityje ir savo indėliu rodantiems, jog Bažnyčia konkrečiai stovi pusėje tų, kurie vienaip ar kitaip yra ištikti vargo ir kančios. Už šią

bažnytinę veiklą bendrai ir galiausiai atsako ganytojai; tai galioja dedant pastangas tiek atkreipti į tai dėmesį, tiek įgyvendinti planus žmonėms skatinti, ypač mažiau turtingų bendruomenių atžvilgiu. Dėkojame Dievui, jog tiek daug krikščionių aukoja savo laiką bei jėgas, kad sunkiomis sąlygomis gyvenančiuosius paremtų ne tik materialiai, bet ir paguoda bei viltimi, rūpindamiesi tikraja žmonių gerove. Tad karitatyvinei veiklai Bažnyčios evangelizacinėje misijoje tenka pagrindinė vieta. Turime neužmiršti, jog artimo meilės darbai yra labai svarbi susitikimo su žmonėmis, Kristaus dar nepažįstančių arba pažįstančių jį tik iš dalies, sritis. Todėl ganytojai bei atsakingieji už karitatyvinės veiklos pastoraciją pagrįstai skiria nuolatinį dėmesį besidarbuojantiems *diakonia* srityje bei rūpinasi jų ugdymu tiek žmogiškuoju ir profesiniu, tiek teologiniu-dvasiniu ir pastoraciniu aspektu.

Mūsų laikais visuomenėje ir Bažnyčioje pabrėžiama nuolatinio tolesnio ugdymosi svarba; šitai liudija įstaigų ir centrų, siūlančių naudingų priemonių profesinei kompetencijai įgyti, gausa. Tačiau Bažnyčios karitatyvinių įstaigų darbuotojams būtinas dar ir tas širdies ugdymas, apie kurį kalbėjau minėtoje enciklikoje *Deus caritas est* (31a) – vidinis ir dvasinis ugdymas, leidžiantis iš susitikimo su Kristumi rasti tokiam širdies jautrumui, kuris vienintelis įgalina pažinti ir patenkinti giliausius žmonių lūkesčius bei poreikius. Būtent per tai įmanoma įgyti kiekvieno žmogaus atžvilgiu Dievo rodomus gailestingosios meilės jausmus. Kančios ir skausmo akimirkomis tai tiesiog būtina. Todėl besidarbuojantys įvairialypiuose bažnytiniuose meilės veiklos baruose neturėtų tenkintis vien techninės paramos siūlymu ar pastangomis spręsti materialines problemas ir sunkumus. Siūlomos pagalbos niekada nevalia susiaurinti iki filantropinio mosto, ja visada turėtų būti juntamai išreiškiama Evangeliją atitinkanti meilė. Kas parapijos, vyskupijos ar tarptautinių organizacijų lygmeniu tarnauja žmonėms, tas daro šitai Bažnyčios vardu ir yra pašauktas, kad jų veikloje išryškėtų autentiška Bažnyčios patirtis.

Tad rimtu bei veiksmingu ugdymu šioje gyvybiškai svarbioje srityje siektina vis geriau parengti įvairių karitatyvinių tarnybų darbuotojus būti taip pat – ir pirmiausia – Evangeliją atitinkančios meilės liudytojais. Tokie jie yra tada, kai jų misija neapsiriboja vien socialiniu darbu, bet yra ir meilės Evangelijos skelbimas. Sekdami Kristumi, jie turi *liudyti*, kad *gyvybė vertinga* visomis jos reikšimosi formomis, ir pirmiausia, turėdami prieš akis palaimintosios Motinos Teresės iš Kalkutos pavyzdį, ginti silpnųjų ir sergančiųjų gyvybę; Motina Teresė mylėjo mirštančiuosius ir jais rūpinosi, nes gyvybė nėra matuojama gebėjimu ką nors atlikti, bet visada ir visiems yra vertybė. Be to, šie bažnytiniai darbuotojai pašaukti *liudyti meilę*: taigi tai, jog tobuli vyrai

ir moterys esame tik gyvendami žvilgsnį nukreipę į kitus ir liudydami, kad niekas negali mirti bei gyventi sau ir kad laimė atrandama ne užsisklendusio gyvenimo vienatvėje, bet atiduodant save kitiems. Galiausiai besidarbuojantis bažnytinėje srityje turi *liudyti Dievą*, esantį meilės pilnatve ir kviečiantį mylėti. Bažnytinio darbuotojo visos veiklos versmė yra Dievas, meilės kupinas Kūrėjas ir Atpirkėjas. Enciklikoje *Deus caritas est* rašiau, jog meilę galime praktikuoti, nes esame sukurti pagal Dievo paveikslą, kad patirtume meilę ir per tai leistume Dievo meilei įžengti į šį pasaulį (plg. 39): štai į ką norėjau pakviesti šia enciklika.

Tad kokią prasmės pilnatvę galite atrasti savo veikloje! Kokie brangūs esate Bažnyčiai! Džiaugiuosi, jog Popiežiškoji taryba *Cor unum* siekdama, kad jūsų veikla vis labiau taptų Evangelijos liudijimu, ateinančiais metais Guadalajaroje surengs Amerikos žemyno karitatyvinių įstaigų pirmininkams bei direktoriams skirtą rekolekcinį kursą. Jis padės susigražinti mano ką tik minėtą žmogiškąjį ir krikščioniškąjį matmenį ir, tikiuosi, ateityje išplis ir į kitas pasaulio dalis. Mieli bičiuliai, dėkoju už tai, ką darote, patikinu, jog su meile prisimenu jus savo maldoje, ir nuoširdžiai teikiu kiekvienam iš jūsų ir jūsų darbui savo ypatingą apaštališkąjį palaiminimą.

Benediktas XVI apie skyrybų ar aborto ištiktuosius

Sutrumpinta kalba, Benedikto XVI pasakyta 2008 m. balandžio 5 d. simpoziumo apie galimus atsakus į abortų bei skyrybų rykštes dalyviams.

<...> Didėjančio individualizmo, hedonizmo, taip pat solidarumo bei tinkamos socialinės paramos stygiaus paženklintoje aplinkoje trapi žmogiškoji laisvė gyvenimo sunkumų akivaizdoje dažnai spaudžiama priimti sprendimus, prieštaraujančius santuokinio ryšio neišardomumui ar pagarbai motinos iščiose saugomai žmogaus gyvybei nuo pat jos prasidėjimo. Skyrybos ir abortas, žinoma, yra skirtingos prigimties apsisprendimai, kartais subręstantys sunkiomis bei dramatiškomis aplinkybėmis ir dažnai traumuojantys bei sukeltys didelių kančių juos priimantiems. Jie taip pat nuošalyje nepalieka nė nekaltų aukų – pradėtų, bet dar negimusių vaikų, dėl šeimos suirusių saitų kenčiančių vaikų. Visiems tokie apsisprendimai palieka žaizdų, neišdildomai ženklinančių gyvenimą. Etninis Bažnyčios nuosprendis skyrybų bei nėštumo nutraukimo atžvilgiu

aiškus ir visiems žinomas: tai sunkus nusižengimas, skirtingu – atsižvelgiant į subjektyvios atsakomybės įvertinimą – laipsniu pažeidžiantis žmogaus asmens kilnumą, lemiantis didelį neteisingumą žmogiškųjų bei socialinių santykių srityje ir įžeidžiantis patį Dievą, santuokinio ryšio laidą ir gyvybės Kūrėją. Tačiau Bažnyčia, vadovaudamasi savo dieviškojo Mokytojo pavyzdžiu, visada prieš akis turi konkrečius asmenis, pirmiausia silpnuosius bei nekaltuosius, neteisingumo ir nuodėmių aukas, bet sykiu ir tuos vyrus ir moteris, kurie taip elgdamiesi susitėpė juos vidujai sužeidusia kalte ir ieško ramybės bei naujos pradžios galimybes.

Bažnyčiai tenka prioritetinga pareiga artintis prie tokių asmenų su meile ir taktiškai, rodant motinišką rūpinimąsi ir dėmesį ir taip skelbiant gailėstingą Dievo artumą Jėzuse Kristuje. Juk jis yra, kaip moko Bažnyčios tėvai, tikrasis Gerasis Samarietis, tapęs mūsų artimu: jis užpi-la ant mūsų žaizdų aliejaus bei vyno ir nugabena mus į prieglobstį – Bažnyčią, kur palieka mumis rūpintis savo tarnams, iš anksto asmeniškai užmokėdamas už mūsų gydymą. Taip, meilės ir gyvybės Evangelija visada yra ir *gailėstingumo Evangelija*, skirta konkrečiam žmogui ir nusidėjėliui, kokie esame, idant po kiekvieno nuopuolio padėtų jam iš naujo atsikelti ir atsigauti nuo bet kio sužeidimo. Mano garbingasis pirmtakas, Dievo tarnas Jonas Paulius II, kurio trečiasis mirties metines ką tik iškilmingai paminėjome, šventindamas naują Dievo Gailėstingumo šventovę Krokuvoje, pasakė: „Vienintelis žmogaus vilties šaltinis yra Dievo gailėstingumas“ (2002 m. rugpjūčio 17 d.). Remdamasi šiuo gailėstingumu, Bažnyčia be galo pasitiki žmogumi ir jo gebėjimu pradėti iš naujo. Ji žino, kad žmogaus laisvė, padedama malonės, geba save galutinai ir ištikimai dovanoti, taip paversdama vyro ir moters santuoką neišardoma sąjunga, kad žmogaus laisvė net sunkiausiomis aplinkybėmis pajėgi būti tokia nepaprastai pasiaukojanti bei solidari, kad priimtų naujo žmogaus gyvybę. Taigi Bažnyčios moraliniame mokyme tariamas „ne“, į kurį kartais vienašališkai taip įsikibusi būna viešoji nuomonė, iš tiesų yra didžiulis „taip“ žmogaus kilnumui, jo gyvybei ir gebėjimui mylėti. Juo išreiškiamas nuolatinis pasitikėjimas tuo, kad žmonės, nepaisant jų silpnųjų, gali atitikti aukščiausią pašaukimą, kuriam jie sukurti, – pašaukimą mylėti.

Ta pačia proga Jonas Paulius II tęsė: „Šią gailėstingumo liepsną turime perteikti pasauliui. Dievo gailėstingume pasaulis atras ramybę.“ Iš to išplaukia didžiulė Viešpaties Jėzaus mokinių, kartu keliaujančių su tokia daugybe brolių, geros valios vyrų ir moterų, užduotis. Jų programa, gailėstingą samariečio programa, „yra reginti širdis. Ta širdis mato, kur reikia meilės, ir atitinkamai veikia“ (*Deus caritas est*, 31). Šiomis apmąstymų bei dia-

logo dienomis pasilenkėte prie aborto ir skyrybų sužeistų aukų. Pirmiausia konstatavote, jog vadinamuosius „skyrybų vaikus“ kamuoja kartais traumuojančios kančios, taip paženklinančios jų gyvenimą, kad jų kelias pasidaro daug sunkesnis. Dėl santuokos ryšio nutraukimo tikrai pirmiausia kenčia vaikai, gyvas jo neišardomumo ženklas. Todėl būtina dėti solidarias bei pastoracines pastangas, kad vaikai netaptų besiskiriančių tėvų tarpusavio konfliktų nekaltomis aukomis, kad, kiek įmanoma, būtų išlaikytas jų ryšys su tėvais ir jų santykis su savo šeimynine bei visuomenine kilme, būtinas pusiausviram psichologiniam bei žmogiškajam brendimui.

Jūs skyrėte dėmesio nėštumo nutraukimo tragedijai, kuri moteriai, leidusiai tai atlikti, bei ją supantiems asmenims palieka gilų ir kartais neišdildomą pėdsaką ir sukelia nio-kojančių padarinių šeimai ir visuomenei, neišleidžiant iš akių nė to, jog per tai skatinama ir gyvybės negerbianči materialistinė mąstysena. Kiek daug egoistinio bendrininkavimo neretai glūdi sunkaus apsisprendimo išta-kose, kai moteris paliekama viena priimti sprendimą ir vėliau nešioti sieloje dar neužgijusias žaizdas! Nors tai, kas padaryta, yra didelis ir neatitaisomas nusižengimas, prisidedu prie raginimo, enciklikoje *Evangelium vitae* skiriamam moterims, leidusioms, kad joms būtų padarytas abortas: „Bet nenustokite drąsos ir nepraraskite vilties. Geriau pasistenkite suprasti, kas atsitiko, ir garbingai tai išgyventi. Jei dar nenusižeminote ir su pasitikėjimu neatsivėrėte atgailai, padarykite tai. Gailėstingasis Tėvas pasirengęs suteikti jums savo atleidimą ir ramybę Sutai-kinimo sakramentu. O savo kūdikį su viltimi patikėkite šiam Tėvui ir jo gailėstingumui“ (99).

Norėčiau pareikšti, jog labai branginu visas socialines ir pastoracines iniciatyvas, kuriomis siekiama sutai-kinti aborto ir skyrybų tragedijos kamuojamus žmones bei jais rūpintis. Tokios iniciatyvos kartu su kitomis įsi-pareigojimo formomis yra esminiai elementai statydi-nant šiandien žmonijai kaip niekada reikalingą meilės ir gyvybės civilizaciją. <...>

Benedikto XVI pamokslas įšventinamiems kunigams

Pamokslo, pasakyto 2008 m. balandžio 27 d. per kunigystės šventimų teikimą Šv. Petro katedroje, ištrauka.

<...> Pirmajame skaitinyje iš *Apaštalų darbų* aštuntojo skyriaus pasakojama apie diakono Pilypo pasiuntimą

į Samariją. Norėčiau atkreipti dėmesį į sakinių pirmos dalies pabaigoje: „Taigi didelis džiaugsmas pasklido po miestą.“ Šiuo sakiniu perteikiama ne kokia nors idėja ar teologinė samprata, jis susijęs su reikšmingu įvykiu, pakeitusiu žmonių gyvenimą: tam tikrame mieste, Samarijoje, po pirmo smurtinio Bažnyčios Jeruzalėje persekiojimo (plg. *Apd* 8, 1) nutinka kažkas, kas yra „didelio džiaugsmo“ pagrindas. Kas gi? Šventasis autorius praneša, jog, bėgdami nuo Jeruzalėje kilusio visų, kurie atsivertė į krikščionybę, persekiojimo, visi mokiniai, išskyrus apaštalus, paliko miestą ir išsisklaidė po apylinkes. Iš šio skausmingo įvykio slėpiningai ir Apvaizdos nustatyto būdu išaugo naujas postūmis skelbti Evangeliją. Tarp pabėgusiųjų buvo ir Pilypas, vienas iš septynių bendruomenės diakonų, diakonas, kaip jūs, mieli kandidatai į kunigystės šventimus, nors ir kitokiu būdu, nes nepakartojamomis pirminės Bažnyčios aplinkybėmis apaštalai ir diakonai Šventosios Dvasios buvo apdovanoti nepaprasta jėga Evangelijai skelbti bei įstabiems darbams daryti. Šio *Apaštalų darbų* skyriuje minimo miesto Samarijos gyventojai vieningai klausėsi Pilypo žodžių, ir šis dėl tokio jų Evangelijos klausymosi galėjo pagydyti daug sergančių. Šiame Samarijos mieste, tarp tradiciškai niekintų ir žydų tiesiog atstumtų gyventojų, suskambo Kristaus žinia, pradžiuginusi jos su pasitikėjimu klausiusiųjų širdis. Todėl mieste pasklido – kaip pabrėžia Lukas – didelis džiaugsmas.

Mieli bičiuliai, šitai yra ir jūsų užduotis – visiems nešti Evangeliją, kad visi patirtų Kristaus džiaugsmą ir kad tas džiaugsmas pasklistų kiekviename mieste. Už tai nieko negali būti gražesnio. Kas gali būti didžiau, labiau uždegti nie gyvybės žodžio pasaulyje skleidimas, Šventosios Dvasios gyvybės vandens nešimas? Skelbti ir liudyti džiaugsmą – štai jūsų, mieli diakonai, netrukus tapsiantys kunigais, užduoties pagrindinė šerdis. Apaštalas Paulius Evangelijos tarnus vadiną „džiaugsmo tarnais“. Korinto krikščionims savo antrajame laiške jis rašo: „Mes juk nesame jūsų tikėjimo viešpačiai, bet tik jūsų džiaugsmo talkininkai, nes tikėjime jūs stovite tvirtai“ (1, 24). Tai programiniai žodžiai kiekvienam kunigui. Kad būtumėte kitiems džiaugsmo talkininkai, ir dar neretai liūdname bei negatyviame pasaulyje, patys turite degti Evangelijos džiaugsmu, idant jumyse gyventų Viešpaties džiaugsmas. Tik tada galėsite būti šio džiaugsmo šaukliai bei gausintojai ir visiems jį nešti, pirmiausia liūdintiems ir drąsos netekusiems.

Grįžkime prie pirmojo skaitinio, apmąstymui pateikiančio dar vieną elementą. Ten kalbama apie maldos bendruomenę, susibūrusią diakono Pilypo atversta-me Samarijos mieste. Jam vadovavo apaštalai Petras ir Jonas, du Bažnyčios „stulpai“, atvykę iš Jeruzalės

šios naujos bendruomenės aplankyti ir sustiprinti jos tikėjimą. Jiems uždėjus savo rankas ant pakrikštytųjų nusileido Šventoji Dvasia. Čia regime pirmą Sutvirtinimo, antro įkrikščioninimo sakramento, paliudijimą. Apeiginis rankų uždėjimo judesys labai reikšmingas ir mums čia susirinkusiems. Tai pagrindinis šventimų suteikimo gestas, kuriuo netrukus kandidatams į šventimus suteiksiu kunigiškąjį kilnumą. Šis ženklas neatskiriamai susijęs su malda, kuri jį tyloje pratęsia. Netardami žodžių, vyskupas ir kiti kunigai uždėda rankas ant kandidatų galvos, taip išreiškdami Dievo šaukimąsi, kad jis išlietų ant jų savo Dvasią, perkeistų juos ir leistų jiems tapti Kristaus kunigystės dalininkais. Tai trunka trumpai, vos kelias sekundes, tačiau nepaprastai intensyviai.

Mieli kandidatai į kunigystės šventimus, ateityje turėsite vis prisiminti šį momentą, šį gestą, kuriame nėra nieko magiška, kad ir koks jis būtų slėpiningas, nes jis yra jūsų misijos ištaka. Šioje tylioje maldoje susitinka dvi laisvės – per Šventąją Dvasią veikiančio Dievo laisvė ir žmogaus laisvė. Rankų uždėjimu labai vaizdingai išreiškiamas šio susitikimo pobūdis: Bažnyčia, atstovaujama vyskupo, stovinčio ištiestomis rankomis, meldžia Šventąją Dvasią pašventinti kandidatą; diakonas klūpodamas rankų uždėjimą priima ir save tokiam tarpininkavimui patiki. Gestų sąveika svarbi, tačiau be galo svarbesnis yra per tai išreiškiamas neregimas dvasinis judėjimas, judėjimas, sužadinas šventosios tylos, vykstantis viduje ir išorėje.

Šis slėpiningas trejybiniis judėjimas, skatinantis Šventąją Dvasią ir Sūnų gyventi mokiniuose, aptinkamas ir Evangelijoje. Čia pats Jėzus žada prašyti Tėvą atsiųsti jo mokiniams Dvasią, vadinamą „kitu Globėju“ (*Jn* 14, 16), šį graikišką žodį atitinka lotyniškas *ad-vocatus*, reiškiantis advokatą ir gynėją. Pirmasis Globėjas yra kūnu tapęs Sūnus, atėjęs apginti žmogaus nuo didžiausio kaltininko – šėtono. Kristus, atlikęs misiją, grįždamas pas Tėvą siunčia Dvasią – Gynėją ir Guodėją, idant ji visą laiką liktų su tikinčiaisiais ir juose gyventų. Taip tarp Dievo Tėvo ir mokinių, tarpininkaujant Sūnui ir Šventajai Dvasiai, atsiranda vidinis abipusis ryšys: „Aš esu savo Tėve, ir jūs manyje, ir aš jumyse“ (*Jn* 14, 20), – sako Jėzus. Tačiau visa tai yra su sąlyga, Kristaus aiškiai iškeliamą pačioje pradžioje: „Jei mane mylite“ (*Jn* 14, 15) ir pakartojama pabaigoje: „Kas mane myli, tą mylės mano Tėvas, ir aš jį mylėsiu ir jam apsireikšiu“ (*Jn* 14, 21). Be pagarba jo įsakymams besireiškiančios meilės Jėzui žmogus pasitraukia iš trejybinio judėjimo ir užsisiklėndžia, netekdamas gebėjimo priimti Dievą ir su juo bendrauti.

„Jei mane mylite.“ Brangūs bičiuliai, šiuos žodžius Jėzus ištarė per Paskutinę vakarienę, įsteigdamas Eu-

charistiją ir kunigystę. Jis juos pasakė apaštalams, tačiau jie tam tikra prasme galioja visiems jų įpėdiniams ir kunigams, artimiausiems apaštalu įpėdinių bendradarbiams. Šių žodžių šiandien klausomės kaip kvietimo vis labiau gyventi pagal savo pašaukimą Bažnyčioje: jūs, mieli kandidatai į šventimus, klausotės jų kupini ypatingų jausmų, nes būtent šiandien Kristus padaro jus savo kunigystės dalininkais. Priimkite šiuos žodžius pilni tikėjimo ir meilės! Leiskite jiems įsispausti į jūsų širdis, leiskitės būti jų lydimi visame savo gyvenimo kelyje! Neužmirškite jų, nepalikite kur nors pakelėje! Vis iš naujo skaitykite, apmąstykite ir pirmiausia melskitės, turėdami juos prieš akis. Tada išliksite ištikimi Kristaus meilei ir, kupini džiaugsmo, vis iš naujo suvokssite, kaip dieviškasis Žodis jus lydi ir jumyse augs.

Dar viena pastaba antrojo skaitinio atžvilgiu: šis skaitinys paimtas iš Petro, prie kurio kapo dabar esame ir kurio užtarimui norėčiau jus pirmiausia patikėti, pirmojo laiško. Kartu jo žodžius nuoširdžiai juos jums patikėdamas: „Šventai sergėkite savo širdyse Viešpatį Kristų, visuomet pasirengę įtikinamai atsakyti kiekvienam klausiančiam apie jumyse gyvenančią viltį“ (1 Pt 3, 15). Šventai sergėkite savo širdyse Viešpatį Kristų, t. y. puoselėkite su juo meilės santykį – pirmosios ir didžiausios, vienintelės ir tobulos meilės, kurioje gyvena, švarūs tampa, apšviečiami bei pašventinami visi kiti santykiai. Su šiuo garbinimu, su šia per Dvasią – kaip sakyta – jumyse gyvenančio Kristaus meile susijusi jus pripildanti viltis. Mūsų viltis ir jūsų viltis yra Dievas – Jėzuje ir Šventojoje Dvasioje. Viltis, nuo šiandien jumyse tampanti „kunigiškąja viltimi“, viltis, nukreipta į Jėzų, jumyse gyvenantį ir jūsų troškimus pagal savo dieviškąją širdį ugdatį Gerąjį Ganytoją; gyvybės ir atleidimo viltis jūsų pastoracinei veiklai patikėtiems žmonėms; šventumo ir apaštališkojo veikimo viltis jums ir visai Bažnyčiai; atvėrimo tikėjimui bei susitikimui su Dievu viltis visiems, kurie jus susiranda ieškodami tiesos; ramybės ir paguodos viltis visiems kenčiantiems bei gyvenimo sužeistiems.

Mielieji, šią ypatingą dieną linkiu jums vis labiau persiimti iš tikėjimo kylančią viltimi, vis labiau tapti išmintingais ir dosniais, švelniais ir stipriais, pagarbiais ir įsitikinusiais liudytojais ir teikėjais. Šioje tarnyboje jus visados telydi ir tesergi Mergelė Marija, kurią iš naujo priimkite taip, kaip tai kryžiaus papėdėje padarė apaštalas Jonas, – kaip savo gyvenimo bei kunigystės Motiną ir Žvaigždę.

Benediktas XVI

Bendroji katechezė apie šv. Benediktą Nursietį

2008 m. balandžio 8 d.

Brangūs broliai ir seserys!

Šiandien norėčiau pakalbėti apie šv. Benediktą, vienuolytės Vakaruose steigėją ir, be to, mano pontifikato globėją. Pradedu šv. Grigaliaus Didžiojo žodžiais, jis apie šv. Benediktą taip rašė: „Dievo vyras pasaulyje ne tik pagarsėjo gausiais stebuklais, bet ir suspindėjo iškalba, kuria dėstė savo mokymą“ (II Dial., 36). Šiuos žodžius didysis popiežius parašė 592 m., kai šventasis vienuolis jau buvo prieš 50 metų miręs, bet dar išlikęs gyvas žmonių atmintyje ir pirmiausia jo įsteigtame klestinčiame ordine. Šv. Benediktas Nursietis padarė esminę įtaką Europos civilizacijos bei kultūros raidai. Svarbiausias šaltinis apie jo gyvenimą – Šv. Grigaliaus Didžiojo *Dialogų* antroji knyga. Tai nėra biografija klasikine prasme. Laikydamasis savo meto įsivaizdavimo, konkretaus žmogaus – būtent šv. Benedikto – pavyzdžiu jis norėjo parodyti kiekvienam, kuris Dievui save atiduoda, jog imanoma užkopti į kontempliacijos viršūnę. Tad žmogaus gyvenimą jis pateikia kaip kopimą į aukščiausią tobulumo viršūnę. Šv. Grigalius Didysis šioje *Dialogų* knygoje taip pat aprašo daugybę šventojo padarytų stebuklų, tuo norėdamas papasakoti ne tiesiog apie kažką keista, bet parodyti, kaip Dievas įspėdamas, padėdamas ir taip pat bausdamas įsikiša į konkrečias žmogaus gyvenimo situacijas. Jis nori parodyti, jog Dievas nėra tolimesnis, į pasaulio pradžią nukelta hipotezė, bet veikia žmogaus, kiekvieno žmogaus, gyvenime.

Tokią „biografo“ perspektyvą galima paaiškinti bendruoju jo meto kontekstu: V ir VI amžių sandūroje pasaulis buvo sudrebintas baisios vertybių bei institucijų krizės, sukeltos Romos imperijos žlugimo, naujų tautų įsiveržimų ir dorovės nuosmukio. Pateikdamas šv. Benediktą kaip „spindinčią žvaigždę“, Grigalius tomis baisiomis aplinkybėmis troško čia, šiame Romos mieste, parodyti išeitį iš „istorijos tamsios nakties“ (plg. Jonas Paulius II. *Insegnamenti*, II/1, 1979, p. 1158). Ir iš tiesų šventojo darbai ir ypač jo *Regula* pasirodė esą autentiškas dvasinis raugas, padaręs amžių raidai smarkiai jo tėvynės bei meto ribas pranokstantį poveikį, pakeitęs Europos veidą, vietoj žlugusios, Romos imperijos sukurtos politinės vienybės pradžią duodamas naujai dvasinei ir kultūrinei vienybei, krikščioniškojo tikėjimo, bendro žemyno tautoms, vienybei. Būtent taip radosi tikrovė, kurią vadiname „Europa“.

Šv. Benedikto gimimas datuojamas 480 m. Anot šv. Grigaliaus, jis buvo kilęs *ex provincia Nursia* – iš Nursijos srities. Jo pasiturintys tėvai išsiuntė jį studijuoti į Romą. Tačiau amžinajame mieste jis ilgai neužsibuvo. Kaip visiškai įtikimą paaiškinimą Grigalius nurodo tai, kad jaunasis Benediktas pasibjaurėjo daugelio studentų palaida gyvensena ir nenorėjo nupulti į tokius pačius jų suklydimus. Jis norėjo patikti vien Dievui: *solī Deo placere desiderans* (*II Dial.*, Prol 1). Tad dar nebaigęs studijų Benediktas paliko Romą ir pasitraukė į kalno Romos rytuose vieta. Iš pradžių užsilaukęs Effide kaime (šandienis Affile), kur kurį laiką buvo prisijungęs prie vienuolių „religinės bendruomenės“, jis tapo atsiskyrėliu tolimame Subiaco. Ten Benediktas trejus metus visiškai vienas gyveno oloje, nuo ankstyvųjų Viduramžių tapusioje *Sacro Speco*, vadinamoje benediktinų vienuolyno „širdimi“. Subiaco praleistas laikas, laikas būnant vienam su Dievu, Benediktui buvo brendimo metas. Ten jis turėjo pakelti ir nugalėti kiekvienam žmogui tenkančias tris pagrindines pagundas – savęs teigimo ir troškimo iškelti save visa ko centru pagundą, juslumo pagundą ir galiausiai pykčio bei keršto pagundą. Benediktas buvo įsitikinęs, jog tikrai nugalėjęs šias pagundas galės kitiems pasakyti naudingą jų vargo sąlygomis žodį. Nuramdęs savo sielą, jis įstengė visiškai sutramdyti savo „aš“ impulsus, kad savo aplinkai galėtų būti taikos kūrėju. Tik tada jis nutarė Anio slėnyje, netoli Subiaco, įsteigti savo pirmuosius vienuolynus.

529 m. Benediktas paliko Subiaco ir įsikūrė Monte Cassino. Kai kas tokį gyvenamosios vietos pakeitimą aiškino kaip bėgimą nuo pavydaus vietinio Bažnyčios vyro intrigų. Tačiau tokie aiškinimai pasirodė esą menkai įtikinami, nes pastarojo staigi mirtis nepaskatino Benedikto sugrįžti (*II Dial.*, 8). Iš tikrųjų toks sprendimas radosi todėl, kad jis buvo įžengęs į naują vidinio brendimo bei vienuoliškosios patirties etapą. Pasak Grigaliaus Didžiojo, persikėlimas iš nuošalaus Anio slėnio į Monte Cassio – iš toli matomos nusidriekiančioje aplinkinėje lygumoje aukštumos – buvęs simbolinio pobūdžio: vienuoliškasis gyvenimas pasislėpus nuo visų pateisinamas, tačiau vienuolynui Bažnyčios ir visuomenės gyvenime taip pat tenka viešasis tikslas, jis turi daryti tikėjimą regimą kaip gyvybinę jėgą. 547 m. kovo 21 d. žemiškąjį gyvenimą užbaigęs Benediktas savo *Regula* bei įsteigta benediktiniškąja šeima iš tiesų paliko šimtmečių tėkmėje vaisingą buvusį ir šandien toki besantį paveldą.

Visoje antrojeje *Dialogų* knygoje Grigalius aiškina, kaip šv. Benedikto gyvenimas buvo paniręs į maldos, tvaraus visos jo egzistencijos pamato, dvasią. Nesimeldžiant Dievo patirti neįmanoma. Bet Benedikto dvasinumas nebuvo anapus tikrovės esantis vidujiškumas.

Nerimo ir sumaišties kupinuose laikuose jis gyveno lydintas Dievo žvilgsnio ir dėl to niekada iš akių neišleido kasdienio gyvenimo pareigų ir žmogaus su jo konkrečiais poreikiais. Regėdamas Dievą, jis suvokė žmogaus tikrovę ir jo misiją. Savo *Reguloje* vienuoliškąjį gyvenimą jis apibrėžia kaip „Viešpaties tarnystės mokyklą“ (*Prol.* 45) ir iš savo vienuolių reikalauja niekam neteikti pirmenybės „Dievo Darbuotės“ (t. y. *Officium divinum* ir Valandų liturgijos) atžvilgiu (43, 3). Tačiau kartu pabrėžia, jog malda pirmiausia yra klausymasis (*Prol.* 9–11), vėliau paverstinas konkrečia veikla. Jis sako, jog „baigdamas šiuos žodžius, Viešpats kasdien tikisi mūsų atsako į jo šventus paraginimus darbais“ (*Prol.* 35). Taip vienuolio gyvenimas tampa vaisinga veiklos ir kontempliacijos simbioze, „kad visuose dalykuose būtų pagarbintas Dievas“ (57, 9). Priešingai šiandien dažnai aukštinamam paviršutiniškam bei į „aš“ sutelktam savęs įgyvendinimui, pirmutinė ir būtina šv. Benedikto mokinio pareiga yra nuoširdus Dievo ieškojimas einant keliu, parodytu nuolankaus ir klusnaus Kristaus (5, 13), kurio meilės atžvilgiu niekam nevalia teikti pirmenybės (4, 21; 72, 11); būtent šitaip, tarnaudamas kitam, jis taps tarnystės ir taikos vyru. Praktikuodamas klusnumą, įgyvendinamą meilės įkvėpto tikėjimo dvasia (5, 2), vienuolis įgyja nusižeminimo, kuriam *Reguloje* paskiriamas išstis skyrius (7). Per tai žmogus tampa vis panašesnis į Kristų ir tikrai įgyvendina save kaip pagal Dievo paveikslą ir panašumą sukurtas kūrinys.

Mokinio klusnumą turi atitikti abato, vienuolyne užimančio „Kristaus vietą“ (2, 2; 63, 13), išmintis. Jos pavidalas, apibrėžtas *Regulos* antrajame skyriuje pabrėžiant dvasinį grožį bei reiklumą, gali būti laikomas Benedikto autoportretu, nes, pasak Grigaliaus Didžiojo, „šventasis vyras negalėjo mokyti kitaip, negu pats gyveno“ (*II Dial.*, 36). Abatas turi būti meilės kupinas tėvas ir sykiu griežtas mokytojas (2, 24), tikras auklėtojas. Pats būdamas nepalenkiamas ydoms, jis vis dėlto pašauktas sekti Gerojo Ganytojo meilės kupinu gerumu ir privalo labiau „padėti negu vadovauti“ (64, 8), „visa, kas gera ir šventa“, labiau atskleisti „darbais nei žodžiais“ ir „dieviškus pamokymus“ parodyti pavyzdžiu (2, 12). Kad galėtų atsakingai priimti sprendimus, abatas turėtų išgirsti brolių patarimą (3, 2), nes „tai, kas geriau“, Viešpats dažnai atskleidžia „jaunesniems“ (3, 3). Toks nurodymas daro prieš beveik penkiolika amžių parašytą *Regulą* stebėtinai šiuolaikišką! Žmogus, kuriam tenka viešoji atsakomybė, ir mažuose dalykuose visada privalo mokėti įsiklausyti ir mokytis iš to, ką išgirsta.

Benediktas apibūdina „nedidelę *Regulą*“ kaip pradžią (73, 8); tačiau iš tiesų joje pateikti nurodymai naudingi ne tik vienuoliams, bet ir visiems, kurie savo kelyje Dievop ieško vadovo. Dėl *Regulai* būdingo saikingumo,

žmogiškumo ir blaivaus esminių dalykų dvasiniame gyvenime skyrimo nuo ne tokių reikšmingų išliko jos spindesio jėga. 1964 m. spalio 24 d. paskelbdamas šv. Benediktą Europos globėju, Paulius VI norėjo pripažinti įstabų darbą, kurį šis šventasis atliko savo *Regula* prisidėdamas prie Europos civilizacijos ir kultūros statydinimo. Šiandien, žlugus didžiosioms ideologijoms, kurios pasirodė esančios tragiškos utopijos, Europa – kylanti iš dviejų pasaulinių karų kuo giliausiai sužeisto amžiaus – ieško savo tapatybės. Norint sukurti naują ir tvarią vienybę, politinės, ekonominės ir teisinės priemonės, be abejonės, svarbios; tačiau sykiu būtina žadinti etinį bei dvasinį atsinaujinimą, mintantį iš krikščioniškųjų žemyno šaknų, kitaip Europos atkurti nepavyks. Be šių gyvybės syvų žmogui grės pavojus pasiduoti senai pagundai pačiam atpirkti save patį – utopijai, XX a. Europoje įvairiopa, pasak popiežiaus Jono Pauliaus II, sukėlusiai „kančių kupinoje žmonijos istorijoje pavyzdžio neturinčią atžangą“ (*Insegnamenti*, XIII/1, 1990, p. 58). Siekdami tikrosios pažangos, ir šiandien įsiklausykime į mūsų kelią apšviesti galinčią šv. Benedikto *Regulą*. Didysis vienuolis tebėra tikrasis mokytojas, kurio mokykloje galime mokyti tikrojo humanizmo meno.

Benediktas XVI

Katechezė apie Dionizą Areopagitą

2008 05 14

Brangūs broliai ir seserys!

Tęsdamas katechezį apie Bažnyčios tėvus ciklą, šiandien norėčiau pakalbėti apie labai paslaptinę asmenybę – vieną VI a. teologą; jo vardas nežinomas, o rašė jis dangstydamasis Dionizo Areopagito slapyvardžiu. Šiuo slapyvardžiu jis darė užuominą į Šventojo Rašto tekstą, kurį ką tik girdėjome, t. y. į istoriją, šventojo Luko pateikiamą *Apaštalų darbų* septynioliktajame skyriuje. Ten pasakojama, kad Paulius Atėnų Areopage graikų intelektualinio pasaulio elitui pasakė kalbą, tačiau ji didžiūmos klausytojų nesudomino, jie iš jo išsityčiojo ir išsiskirstė. Tačiau keli, pasak Luko, prie Pauliaus vis dėlto prisiartino ir tikėjimui atsivėrė. Evangelistas nurodo mums du vardus – Dionizą, Areopago narį, ir vieną moterį, vardu Damaridė.

Po penkių šimtmečių pasirinkęs Dionizo Areopagito slapyvardį tų knygų autorius tuo norėjo pasakyti, jog

jis norįs graikų išmintį palenkti Evangelijos tarnybai, kad būtų lengviau graikų kultūrai ir protui susitikti su Kristaus skelbimu, padaryti tai, ko pageidavo anas Dionizas, būtent graikų mąstymą suderinti su šventojo Pauliaus skelbimu. Būdamas graikas, jis troško tapti Pauliaus ir per tai Kristaus mokiniu.

Kodėl jis slėpė savo vardą ir pasirinko šį slapyvardį? Iš dalies į tai jau atsakyta: taip jis norėjo išreikšti, ko savo mąstymu labiausiai siekia. Tačiau dėl šio bevardiškumo ir noro turėti slapyvardį egzistuoja dvi hipotezės. Pasak vienos hipotezės, tai sąmoninga klastotė: datuodamas savo kūrinius pirmu amžiumi ir Pauliaus laiku, jis norėjęs savo literatūrinei produkcijai suteikti tarsi apaštališko autoritetingumo. Bet geresnė nei ši, mano akimis, yra kita hipotezė: jis kaip tik troško nusižeminti – ne savo vardą garsinti, ne savo darbais pastatyti sau paminklą, bet iš tiesų tarnauti Evangelijai, kurti ne individualią, bet bažnytinę, viena savimi pačia besiremiančią teologiją. Jam išties pavyko išplėtoti teologiją, kurią nesvyruodami galime datuoti šeštuoju amžiumi, tačiau kurios neįmanoma priskirti jokiai to meto asmenybei. Tai šiek tiek „deindividualizuota“ teologija, t. y. teologija, išreiškianti bendrą mintį ir bendrą kalbą. Laikotarpis po Chalkedono Susirinkimo buvo kupinas aštriausios polemikos. Tuo tarpu jis savo *Septintajame laiške* sako: „Nenoriu užsiiminėti polemika; kalbu tiesiog apie tiesą, ieškau tiesos.“ O tiesos šviesa savaime sugriauna klaidas ir leidžia suspindėti tam, kas gera. Vadovaudamasis šiuo principu, jis išgrynino graikų mąstymą ir sujungė jį su Evangelija. Šiuo principu, kurį jis patvirtina savo *Septintajame laiške*, taip pat reiškiasi tikroji dialogo dvasia: kurti ne skiriančius dalykus, bet ieškoti tiesos pačioje tiesoje; tada ji sušvinta ir sugriauna klaidas.

Taigi, net jei šio autoriaus teologija yra, taip sakant, „antasmėniška“, tikrai bažnytinė, ją galime datuoti šeštuoju amžiumi. Kodėl? Su graikų dvasia, kurią palenkė tarnauti Evangelijai, jis susidūrė tokio Proklo, mirusio 485 m. Atėnuose, knygoje. Šis autorius priklauso vėlyvajam platonizmui, mąstymo mokyklai, Platono filosofiją pavertusiai savotiška religija, galiausiai siekusiai sukurti didžią graikų politeizmo apologiją bei, krikščionybei pasiekus sėkmę, grįžti prie antikinės graikų religijos. Jis norėjo parodyti, kad dievybės iš tikrųjų yra kosmose veikiančios jėgos. Šitai turėjo lemti, kad politeizmas būtų laikomas teisingesniu negu monoteizmas su savo Dievu Kūrėju. Proklas pateikė didingą kosminę dievybių, slėpiningų jėgų sistemą, turėjusią padėti žmogui šiame sudieviname kosmose priartėti prie dievystės. Jis nurodė kelius paprastiesiems, nepajėgiantiems pakilti iki tiesos viršūnių – jiems galėjo pakakti ir tam tikrų apeigų – ir išmintingiesiems, kurie, idant pasiektų tyrą šviesą, vis dėlto turėdavo apsisvalyti.

Toks mąstymas, kaip matome, iš pagrindų antikrikščioniškas. Tai vėlyvoji reakcija į krikščionybės pergalę, antikrikščioniškas Platono taikymas, priešingas jau egzistavusiam krikščioniškajam šio filosofo taikymui. Įdomu, kad šis Pseudodionizas išdrįso pasinaudoti kaip tik tokiu mąstymu, kad atskleistų Kristaus tiesą, paverstų šią politeistinę visatą Dievo sukurtu kosmosu, Dievo kosmoso harmonija, kur visos jėgos šlovina Dievą, ir šią harmoniją parodytų, atskleistų kosmoso simfoniją, besidriekiančią nuo serafinų, angelų ir arkangelų iki žmogaus ir visų kūrinių, atspindinčių Dievo grožį bei darančių Dievui garbę. Taip politeistinį vaizdinį jis pavertė Kūrėjo ir jo kūrinio aukštinimu. Šitaip galime atskleisti esminius jo mąstymo bruožus: pirmiausia tai – kosminis aukštinimas. Visa kūrinija kalba apie Dievą ir yra Dievo aukštinimas. Kadangi kūriniumi aukštinamas Dievas, Pseudodionizo teologija virsta liturgine teologija: Dievas pirmiausia atrandamas šlovinant, ne vien apmąstant; o liturgija nėra koks nors mūsų sukonstruotas, mūsų išrastas dalykas, įgalinantis tam tikram laikui religinę patirtį. Ji yra giedojimas kartu su kūrinių choru ir įžengimas į pačią kosminę tikrovę. Ir būtent per tai regimai vien bažnytinė liturgija tampa didi ir plati, tampa mūsų susivienijimu su visų kūrinių kalba. Jis sako: apie Dievą negalima kalbėti abstrakčiai; kalbėti apie Dievą visada yra – tai jis išreiškia graikišku žodžiu – *hymnein*, giedoti Dievo garbei prisidedant prie didžios kūrinių giesmės, atspindimos bei konkretizuojamos liturginio aukštinimo. Jo teologija yra kosminė, bažnytinė ir liturginė, tačiau, kita vertus, ji sykiu iš esmės paženklinta jo asmeninio indėlio. Jis sukūrė didelį mistinės teologijos skyrių. Nėgana to, žodis „mistinis“ įgyja naują reikšmę. Iki jo šis žodis krikščionims buvo tapatus žodžiui „sakramentinis“, t. y. žymėjo tai, kas priklauso *mysterion*, sakramentui. Jo dėka žodis „mistinis“ tampa asmeniškėnis, vidujiškėnis, ima žymėti sielos kelią Dievo link. O kaip galima Dievą atrasti? Čia vėl išvystame naują, jo dialoge tarp graikų kultūros ir krikščionybės, ypač Biblijos tikėjimo, svarbų elementą. Atrodo, jog tai, ką Platonas ir didžioji filosofija sako apie Dievą, yra daug iškiliau, daug teisingiau; Biblija atrodo gana „barbariška“, paprasta, šiandien pasakytume – „ikikritiška“. Tačiau jis pastebi, jog ji būtent tokia ir turi būti, nes taip galime suvokti, kad net iškiliausiomis sąvokomis apie Dievą niekada nepriartėjama prie jo tikrosios didybės; jos visada netinkamos. Tokiais vaizdiniais duodama suprasti, jog Dievas pranoksta visas sąvokas. Paprastuose vaizdiniuose surandame daugiau tiesos negu didingose sąvokose. Dievo veidas yra mūsų negebėjimas realiai išreikšti tai, kas jis yra. Taigi kalbama – ir paties Pseudodionizo – apie „negatyviąją teologiją“. Mums lengviau pasakyti, kas nėra Dievas, negu tai, kas jis yra iš tikrųjų. Tik šitaip galime priartėti prie jo veido; kita vertus, šis Dievo veidas labai konkretus: tai – Jėzus Kristus. Net jei Dionizas, laikydamasis Proklo, atskleidžia dangiškųjų

chorų harmoniją taip, kad net susidaro įspūdis, jog visi priklauso nuo visų, vis dėlto kaip tiesa išlieka tai, kad savo kelyje Dievop liekame nuo jo labai toli. Pseudodionizas parodo, kad kelio pabaigoje yra Dievas, pats prisartinęs prie mūsų Jėzuse Kristuje.

Taip didi ir slėpinga teologija tampa labai konkreti tiek liturgijos aiškinimu, tiek kalbėjimu apie Jėzų Kristų: visa tuo šis Dionizas Areopagitas padarė didžiulę įtaką visai Viduramžių teologijai, mistinei Rytų ir Vakarų teologijai. XIII a. jis tarsi iš naujo buvo atrastas pirmiausia šventojo Bonaventūro, didžiojo pranciškonų teologo, šioje mistinėje teologijoje atradusio sąvokinių priemonių tokiam paprastam ir giliam šventojo Pranciškaus paveldui aiškinti: *Poverello* galiausiai kartu su Dionizu sako, jog meilė regi daugiau negu protas. Kur šviečia meilė, ten nebėra proto tamsumų; meilė regi, meilė yra akis, ir patyrimas mums parodo daugiau negu apmąstymas. Kas šis patyrimas yra, Bonaventūras išvelgė šventajame Pranciškuje: tai patyrimas, atsiveriantis labai nuolankiai, labai realistiškai kasdien einant kartu su Kristumi ir prisiimant jo kryžių. Per tokį neturtą bei nuolankumą – nuolankumą, kuriuo gyvas ir bažnytiškumas, – Dievas patiriamas daug iškiliau, negu to įmanoma pasiekti apmąstymu: per tai iš tikro prisiliečiame prie Dievo širdies.

Šiandien Dionizas Areopagitas vėl aktualus: jis iškyla prieš mus kaip didis tarpininkas šiuolaikinio dialogo tarp krikščionybės ir mistinių Azijos teologijų, kurioms būdingas įsitikinimas, jog neįmanoma pasakyti, kas yra Dievas, kad apie Dievą galima kalbėti vien negatyviai, tik remiantis „ne“, o pasiekti jį galima tik įžengiant į šį „ne“ patyrimą. Čia aikštėn iškyla Areopagito minties artumas Azijos religijų mąstymui: jis šiandien gali būti toks pats tarpininkas, koks anksčiau buvo tarp graikų dvasios ir Evangelijos.

Tad matome, jog dialogui nepriimtinas paviršutiniškumas. Būtent įžengus į susitikimo su Kristumi gelmę, atsiveria ir plati erdvė dialogui. Sutikus tiesos šviesą, suvokiama, jog ta šviesa skirta visiems. Tada polemika išnyksta, ir visiems pasidaro įmanoma vienas kitam atsiverti ar bent vienam su kitu kalbėtis, vienam prie kito priartėti. Dialogo kelio esmė yra Kristuje būti arti Dievo giliu lygmeniu su juo susitinkant, patiriant tiesą, atveriančią mus šviesai ir padedančią artintis prie kitų: ta šviesa yra tiesos šviesa, meilės šviesa. Galiausiai jis mums sako: ženkite patyrimo, tikėjimo nuolankaus patyrimo keliu – kasdien. Tada širdis pasidarys didelė, galės regėti ir apšviesti protą, kad jis pažintų Dievo grožį. Melskime Viešpatį, kad jis mums padėtų ir šiandien mūsų laikų išmintį palenkti tarnauti Evangelijai ir iš naujo atrasti tikėjimo grožį, susitikimą su Dievu Kristuje.

Tautų Sekminės Lietuvoje

Šiomet Lietuvos tikintieji rengtis Sekminėms – Šventosios Dvasios atsiuntimo šventei, jas švęsti bei gautąją Viešpaties malonę liudyti kitiems galėjo nauju, ypatingu būdu. Visų vyskupijų katalikiškos bendruomenės ir bendrijos, maldos grupės, judėjimai, pašvęstojo gyvenimo institutai, jų bičiuliai ir visi tikintieji buvo pakviesti dalyvauti tarptautiniame Tautų Sekminių projekte, kad drauge su kitomis šalimis Sekminės iš tiesų taptų „nauju maldos, šventumo, bendrystės ir skelbimo proveržiu“ (Jonas Paulius II, Sekminių iškilmės mišparai, 2004). Į projekto iniciatorių – Romoje įsikūrusios Tarptautinės katalikų charizminio atsinaujinimo tarnybos (*International Catholic Charismatic Renewal Services*) kvietimą vieninga malda rengtis ir drauge švęsti Sekminės atsiliepė 23 Europos ir 16 kitų žemynų šalių, dalyvavo apie 100 tūkst. žmonių, kurių branduolį sudarė katalikų charizminio atsinaujinimo, 2007 metais šventusio savo 40-metį, dalyviai. Tautų Sekminių projektą Lietuvoje globojo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, koordinavo Lietuvoje jau įžengusio į trečiąją dešimtį Atsinaujinimo Šventojoje Dvasioje (kitaip dar vadinamo katalikų charizminiu atsinaujinimu) dalyviai.

Vienuolikos dienų Tautų Sekminių programa apėmė tris etapus: devyndienio maldos tinklą Lietuvoje, vigiliją ir iškilmės Šiluvoje bei evangelizacines misijas (trečioji dalis – savitas lietuvių indėlis į tarptautinį projektą).

Devyndienis

Nuo XIX a. pab. Bažnyčioje žinoma Sekminių novenos tradicija Lietuvoje šiomet leido daugeliui „sugrįžti į aukštutinį kambarį“ maldos susirinkimais, nuolatine Švč. Sakramento adoracija bei užtarimo malda tomis pačiomis intencijomis šaukiantis Šventosios Dvasios. Maldos tinkle nuo gegužės 2 iki 10 d. dalyvavo ir maldos budėjimo laukiant Sekminių iniciatyvą atvirais maldos susirinkimais palaikė Kaišiadorių, Kauno, Vilniaus, Kelmės ir jos apylinkių, Kretingos, Klaipėdos, Marijampolės, Telšių, Jurbarko maldos grupės bei bendruomenės. Savo bažnyčiose, koplyčiose ir šeimose į noveną įsitraukė „Tikėjimo ir Šviesos“ bendruomenės, „Avinėlio užtarėjų“ bičiuliai, daug vienuolinių namų ir parapijų maldos bendruomenių bei grupių.

Kasdien tomis pačiomis devyndienio intencijomis maldai kvietė *Marijos radijas*, Kaišiadorių katedra, Kelmės ir jos apylinkėse esančios Verpenos, taip pat Kretingos bažnyčios. Klaipėdos Šv. Juozapo Darbininko bažnyčioje kasdien vyko naktinė ar valandos adoracija, Kauno arkikatedroje bazilikoje meldėsi nuolatinės Švč. Sakramento adoracijos dalyviai, Kauno Šv. Mikalojaus (benediktinių) bažnyčioje – seserys benediktinės. Po vieną ar kelis atvirus maldos susirinkimus surengė Telšių vyskupijos licėjus, Jurbarko parapija. Vilniuje maldos devyndienio iniciatyvą palaikė bendruomenė „Dievo mėnuliai“, Šv. Jono bendruomenė. Jaunimo maldos vakaras surengtas Dievo Gailestingumo šventovėje, o Šv. Kazimiero (jėzuitų) bažnyčioje lietuvių, rusų ir lenkų kalbomis vyko slavų katalikų bendrijos *Terra Mariana* maldos susirinkimas. Kaune maldos grandinę pradėjo maldos grupė „Ugnies vaikai“, ją tęsė Šv. Damijono maldos grupė, bendruomenė „Gyvieji akmenys“, arkikatedros maldos grupė, Petrašiūnų parapijos Taizė maldos grupė, „Avinėlio užtarėjų“ ir Šv. Antano parapijos maldos grupė. „Pilnų namų“ bendruomenė Panaroje vigiliją šventė su Lazdijų dekanato kunigais ir mokyklų auklėtiniais bei gausiais savo bičiuliais, o „Avinėlio užtarėjų“ bičiuliai pakvietė šiauliečius į vigiliją Šv. Ignačo bažnyčioje.

Palaidoti kun. Antano Paškaus palaikai

Gegužės 23 d. Kristaus Prisikėlimo bažnyčios kolumbariume palaidota urna su šių metų vasario 14 d. Jungtinėse Valstijose mirusio dvasininko, erudito, psichologijos ir filosofijos profesoriaus, daugybės knygų autoriaus kun. Antano Paškaus palaikais.

Laidotuvių ceremonija prasidėjo Kauno arkivyskupo Sigitas Tamkevičiaus vadovaujamos šv. Mišiomis, kurias koncelebravo Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas, vyskupas augziliaras Jonas Ivanauskas, LVK delegatas užsienio lietuvių katalikų sielovadai prel. Edmundas Putrimas, prel. Vytautas Steponas Vaičiūnas OFS, mons. Adolfas Grušas, parapijos klebonas mons. Vytautas Grigaravičius, per dešimtį dvasininkų – VDU KTF dėstytojų, seminarijos vadovų, dekanų ir parapijose tarnaujančių kunigų.

Per pamokslą arkiv. S. Tamkevičius atkreipė dėmesį, jog žemiškojo žmogaus gyvenimo pabaigoje į susitikimą su Viešpačiu svarbu ateiti su degančiu žibintu – tikėjimo dovana ir alyva – gerais darbais. Pasak ganytojo, toks degantis žibintas, kupinas geriausios alyvos, buvo kun. A. Paškaus gyvenimas. „Jo kunigiškos tarnystės vaisiai labai svarbūs Lietuvai“, – sakė ganytojas, atkreipdamas dėmesį į A. Paškaus mokslinę pagalbą atkurtos nepriklausomybės metais, gilios dvasinės minties kupinas knygas. Arkivyskupas ypač išskyrė mirusio kunigo gebėjimą atviromis akimis žvelgti į nūdienos pasaulį, skaityti jo laiko ženklus, krikščioniškai atsakyti į pražūtingas tiek Rytų, tiek Vakarų totalitarines ir liberaliąsias idėjas išdrįstant gyventi Evangeliją, praktikuojant krikščioniškąsias dorybes, atveriant gyvenimą Dievui.

Šv. Mišių pabaigoje šiltą atsiveikimo žodį tarė Panevėžio vysk. J. Kauneckas, išsakydamas dėkingumą Viešpačiui už kun. A. Paškaus paliktą gražų pašaukimo liudijimą, maldos ir intelektualaus

gyvenimo pavyzdį. Procesija atlydėta į kolumbariumą, urna su palaikais, skambant maldai ir giesmei, čia ir palaidota. Amžinojo poilsio kun. A. Paškus atgulė greta Kristaus Prisikėlimo bažnyčios statytojo kan. Felikso Kapočiaus, kurio sekretoriumi kitados buvo darbuavęs.

-kasp-

Suspendavimas

Šiaulių vyskupijos kunigas **Alvydas Vainoras** 2008 m. gegužės 21 d. dekretu Nr. PD-008/08 suspenduotas (*a divinis*) neterminuotam laikui.

-Š-

Vilkaviškio vyskupijos kunigų susirinkimas

Gegužės 13 d. Marijampolės pastoraciniame centre surengtame Vilkaviškio vyskupijos kunigų susirinkime sveičiavosi kun. Andrius Narbekovas. Susirinkimo metu buvo gilinamasi į dvi šiandien aktualias bioetikos temas: dirbtinį apvaisinimą ir lyties keitimą.

Pastebėta, kad Lietuvoje steigiasi dirbtinio apvaisinimo centrai, nors nėra įstatymų, reglamentuojančių šią veiklą. Juose atliekami abortai bei taikomos abortuojantį poveikį turinčios kontraceptinės priemonės verčia daryti išvadą, kad tokie centrai nesiekia rūpintis žmogaus vaisingumu.

Susirinkimo metu taip pat kalbėta apie teisėtą vaisingumo sutrikimo gydymą ir tokius dirbtinio apvaisinimo būdus, kurie nėra etiški: kai naudojamos ne sutuoktinių ląstelės, gyvybės perdavimas atskiriamas nuo jų tarpusavio meilės išraiškos, o naujas žmogus prilyginamas laboratorijos gaminiui. Aptartos įvairios kitos su dirbtiniu apvaisinimu susijusios etinės bei fizinės ir psichologinės sveikatos problemos: „perteklinių embrionų“ – pradėtos žmogiškos gyvybės – naudojimas eksperimentams arba sunaikinimas, neigiamas didelių hormonų dozių poveikis moters organizmui, didesnė

Vigilija ir iškilmės Šiluvoje

Gegužės 10–11 d. Tautų Sekminių vigilija ir iškilmės Šiluvoje tapo atsivėrimo Šventosios Dvasios veikimui, krikščioniško džiaugsmo ir bendrystės Dvasioje išgyvenimo švente. Šiuose renginiuose dalyvavo katalikų bendruomenių „Naujoji Sandora“, „Gyvieji akmenys“, „Ugnies vaikai“, „Dievo mėnuliai“, Kaišiadorių vyskupijos jaunimo komandos nariai, Kretingos pranciškoniškas jaunimas, maldos grupės iš Marijampolės ir daugybės kitų Lietuvos parapijų bei vietovių, „Avinėlio užtarėjų“ bičiuliai, taip pat įvairių kongregacijų seserys ir broliai vienuoliai.

Didžiama organizacinės grupės narių į Šiluvą atvyko penktadienį, gegužės 9 d., kad šventei tinkamai pasirengtų ir organizacine, ir dvasine prasme: vakare Jono Pauliaus II namų koplyčioje šlovinimu po šv. Mišių prasidėjo visą parą trukusi Švč. Sakramento adoracija. Šventės rengėjai šalia kitų darbų rado laiko šioje koplyčioje bendrai ir asmeniškai pasimelsti, pakalbėti su maldos grupės ir bendruomenės lankančiu Vincu Kolyčiumi iš Kanados, Atsinaujinimo Šventojoje Dvasioje nenuilstančiu rėmėju ir puoselėtoju nuo šio sąjūdžio pradžios Lietuvoje.

Sekminių vigilija šeštadienio vakare prasidėjo šv. Mišiomis žmonių pilnoje Švč. M. Marijos Gimimo bazilikoje. Eucharistijos liturgijai vadovavo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Po šlovinimo maldos konferenciją „Budėjimas maldoje laukiant Sekminių malonės“ vedęs Vincas Kolyčius kvietė apaštalų pavyzdžiu atverti savo širdis ir priimti Viešpaties Dvasią. Nuo 22 val. vakaro bazilikoje pradėtas Švč. Sakramento garbinimas truko visą naktį. Adoracija prasidėjo Telšių kunigų seminarijos rektoriaus kun. Vyginto Gudeliūno vedama spontaniška malda. Daugybė žmonių dalyvavo kun. Kęstučio Kėvalo vadovaujamoje Sutaikinimo pamaldose: čia melstasi užtarimo malda, daugelis atliko individualią išpažintį – keturiolika kunigų tarnybą klausykdami baigė gerokai po vidurnakčio. Po Sutaikinimo pamaldų bazilikoje liejosi šlovinimo giesmės, t. Gediminas Numgaudis OFM skelbė Gerąją Naujieną, apmąstyti rožinio slėpinius padėjo ses. Ignė Marijošiūtė MVS. Penktą valandą ryto ištvermingiausiai dalyvavo Švč. Sakramento procesijoje į Apsireiškimo koplyčią. Procesijai vadovavo kun. Algirdas Akelaitis ir ses. Celina Galinytė OSB, jiems talkino Kaišiadorių vyskupijos jaunimo komanda.

Sekmadienį Sekminių iškilmė, prasidėjusi šlovinimu, nuolat lydima džiugaus ir išradingo kun. Kęstučio Kėvalo paraginimo vyko saulės nutviekstoje aikštėje priešais baziliką; tarp gausybės maldininkų buvo daug vaikų, jaunimo, visą dieną nenuilstamai šlovinusio Dievą spalvingų vėliavų šokiu, balionais su meile Viešpačiui žaižaruojančiais šūkiams.

Konferenciją „Kodėl švenčiame Sekmines?“ vedęs Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos rektorius kun. Robertas Šalaševičius linkėjo šiai jaunatviškai ir atviros širdies miniai suvokti, kad laukiama Šventoji Dvasia yra dieviškasis Asmuo, suteikęs apaštalamis galią būti tuo, kuo juos norėjo matyti Kristus. Ir šiandien, pasak kunigo, Šventoji Dvasia teikia galimybę būti žmogumi pagal Dievo planą, ji, kaip gyvasis vanduo, teikia gyvybę, o kiekvienam Bažnyčios nariui – jo tarnystei reikalingiausių dovanų. Apie gyvenimą kreipiančią ir pripildančią Dvasios malonę dalijosi Rūta Šalaševičienė („Gyvieji akmenys“), kun. Marius Žitkauskas (Vilniaus arkivyskupijos jaunimo centro sielovadininkas), ses. Agnietė Ivaškevičiūtė OSB. Vėliau aikštę užliejo sutartinai giedama Šventosios Dvasios litanija.

Pradedant iškilmingas šv. Mišias, LVK generalinis sekretorius mons. Gintaras Grušas tvirtino, jog Viešpats yra be galo dosnus ir maloningas, nes siunčia Šventąją Dvasią su tiek dovanų, kad žmogus yra per silpnas jas visas priimti. Susirinkusiuosius jis ragino atverti širdis, šlovinti, prašyti, leisti Viešpačiui save apdovanoti, dėkoti ir džiaugtis jo dosnumu Eucharistijoje.

Sekminių šv. Mišių liturgijai vadovavo arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, koncertavęs Atsinaujinimo dalyviai ir bičiuliai kunigai iš įvairių vyskupijų. Per pamokslą ganytojas klausė, ar Lietuva, kurioje tiek nevirties, netikėjimo, materializmo, iš tiesų yra pasirengusi Sekminių stebuklui – jo be galo reikia visiems ir ypač šeimoms. „Mums reikia Sekminių. Tai vienintelis kelias, kurio turime ieškoti, o suradę drąsiai juo eiti. <...> Reikia tik leisti Dievo Dvasiai veikti mumyse“, – tvirtino ganytojas. „Sekminių kelias, kuriuo eiti kviečiamas kiekvienas žmogus, – tai atgailos, atsivertimo ir kasdienės bendrystės su Jėzumi kelias“, – sakė ganytojas ragindamas visus šiame kelyje būti ne tik Evangelijos žinios, bet ir tikro džiaugsmo nešėjais savo aplinkoje ir Tėvynėje. Bendruomeninės maldos intencijos tarsi apvainikavo ištvermingą devynių dienų maldos budėjimą, vienišų novenos dalyvius skirtinguose kraštuose. Po Komunijos spontaniška malda padėkota už Dvasios dovaną, prašyta nuolatinio klusnumo jos vedimui. Priėmę ganytojo palaiminimą, Sekminių dalyviai po pamaldų bendravo agapėje.

Šiluvos aikštė priešais paziliką popiet tapo įstabių Dievo darbų žmogaus gyvenime liudijimų, šlovavimo giesmių, užtarimo maldos, kuriai rikiavosi ilgos eilės norinčių, vieta. Patirtą Šventosios Dvasios malonę savo asmeniniame gyvenime liudijo kun. Robertas Šalaševičius, Simona Valiukaitytė („Naujoji Sandora“) bei ses. Celina Galinytė OSB. Užtarimo malda meldėsi arkivyskupas bei keturi kunigai – kun. Virgilijus Poškus (Klaipėdos Šv. Juozapo Darbininko parapija), kun. Robertas Šalaševičius, kun. Kęstutis Kėvalas, mons. Gintaras Grušas, taip pat Katalikų evangelizacijos centro savanoriai, Klaipėdos Šv. Juozapo Darbininko parapijos maldos grupė, „Gyvieji akmenys“ bei Vincas Kolyčius, vėliau užbaigęs popietinę programą raginimu visiems eiti ir toliau gyventi kaip Šventosios Dvasios žmonėms.

Vakare savo krikščioniška muzikine kūryba dalijosi grupės „Benas ir Zigmąs“, „Bitė“, „A4“, Artūras Chalikovas, merginų grupė „Icon“ iš Kretingos. Džiaugsmas liejosi ir judesiais, drauge šokant Senosios Sandoros tautos (žydu) šokius.

Evangelizacinės misijos

Pirmadienį, gegužės 12 d., atsiliepdami į Viešpaties raginimą eiti į pasaulį ir skelbti Evangeliją, Kretingos pranciškoniskasis jaunimas, „Naujosios Sandoros“, „Gyvųjų akmenų“ nariai, Vilniaus ir Kauno kunigų seminarijos klierikai bei pastarosios seminarijos parengiamojo kurso auklėtiniai, kun. Donatas Šukys („Pilnų namų“ bendruomenė), kun. Kęstutis Kėvalas, Šiluvos klebonas kun. Erastas Murauskas ir ses. Celina Galinytė OSB su evangelizacine misija lankėsi Šiluvoje, Žaiginyje bei šešiose Raseinių mokyklose. Misijos dalyviai jau nuo sekmadienio vakaro buvo susiskirstę į grupes ir intensyviai rengėsi susitikimams su mokiniais. Septyniolikoje evangelizacinių susitikimų, surengtų 1–12 klasėse, pasidalyta gyvenimą keitusiais įvykiais iš asmeninės patirties, vaidintos improvizacijos. Besimokantys vaikai ir jaunimas mielai kartu šoko, žaidė ir giedojo. 2008 m. Sekminių atspindžių – liudijimų, vaizdo ir fotomedžiagos, apžvalgų, giesmių galima rasti internete adresu www.sekmines.lt/2008/atspindziai.

nėštumo komplikacijų ir apsigimimų tikimybė, vaiko emocinės traumos jo pradėjimo mėgintuvėlyje atveju.

Kita aptarta problema – lyties keitimas. Susipažinta su vieno JAV atlikto eksperimento rezultatais: savo lytimi nepatenkinti asmenys buvo suskirstyti į dvi lygias grupes: vieniems atliktos lyties keitimo operacijos, kitiems taikytas tik psichologinis gydymas. Pastebėta, kad ir vienoje, ir kitoje grupėje gydymo rezultatai patenkintųjų ir nepatenkintųjų skaičius buvo apylygis. Prelegentas pateikė įvairių argumentų, skatinančių manyti, kad vadinamosios lyties keitimo operacijos yra brangiai kainuojantis žmonių luošinimas, pakeičiantis ne lytį, o vien išorinius jos požymius.

-mm-

Spaudos konferencija Šiluvoje

Gegužės 13 d. Jono Pauliaus II namuose vyko Kauno arkivyskupo metropolito Sigitas Tamkevičiaus ir Raseinių r. savivaldybės mero Petro Vežbavičiaus spaudos konferencija rengiantis nacionaliniam, europiniam ir tarptautiniam įvykiui Šiluvoje – Švč. M. Marijos apsišvičimo 400 metų jubiliejui. Spaudos ir kitų žiniasklaidos priemonių atstovai supažindinti su vis labiau įsibėgėjančiais pasirengimo iškilmėms darbais ne tik pačioje Šiluvoje, bet ir jos apylinkėse bei Raseiniuose, pro kuriuos rudenį nusidrieks šventės dalyvių keliai.

Pradėdamas konferenciją arkiv. S. Tamkevičius išskyrė pačius džiugiausius pasirengimo jubiliejui momentus: parapijų atsinaujinimą, nuolat vykstančias piligrimines keliones į Šiluvą (kaip tik tądien žygiavo Kėdainių dekanato tikintieji ir daugybė šio krašto jaunimo), dekanatų Eucharistinius kongresus ir visos arkivyskupijos Eucharistinį kongresą, pašventintosios Šiluvos Dievo Motinos su Kūdikiu paveikslu kopijos kelionę (prieš jubiliejų paveikslas pasieks Šiluvą). Arkivyskupas pasidalijo viešnagės Amerikoje įspūdžiais ir pasidžiaugė, kad jubiliejus rado atgarsį tarp mūsų tautiečių pasaulyje. Pasak

ganytojo, daugybė gražių nuotrupų (pavyzdžiui, iš Lurdo pėsčiomis į Šiluvą išsirengusi maldininkų grupė) svetur, liudijančių dėmesį jubiliejui, maloniai nuteikia ir skatina deramai pasirengti jubiliejaus šventimui Šiluvoje rugsėjo 6–15 d. ir priimti čia piligrimus. Žurnalistams pateikta jau parengta išsami jubiliejaus iškilnių programa.

Arkivyskupas supažindino su projektu įkurti vientisą erdvę (joje tilptų iki 200 tūkst. piligrimų) tarp Švč. M. Marijos Gimimo bazilikos ir Apsireiškimo koplyčios, papasakojo apie nuveiktus ir iki rudens atlikti planuojamus darbus, tarp jų bazilikos išorės ir vidaus dalinį atnaujinimą, dalies Rožinio koplytėlių įrengimą. Arkiv. S. Tamkevičiaus teigimu, būtent istorijos sunkmečiai, sovietmečio suvaržymai sutrukdė Šiluvai šiandien būti dar gausiau lankomai. „Esame įpareigoti šią brangią vietą padaryti plačiai žinomą ne tik Lietuvoje, bet ir pasaulyje“, – sakė arkiv. S. Tamkevičius pasidžiaugdamas, jog darbams Šiluvoje, svarbiausiam Jono Pauliaus II piligrimų kelio objektui, skiriama ir valstybės lėšų.

Vėliau kalbėjęs Raseinių r. meras P. Vežbavičius išreiškė rajono valdžios supratimą ir dėmesį jubiliejaus reikalams. Rajono tarybos sprendimu tam šių metų pradžioje sudarytas 24 narių komitetas, kuriam vadovauja Gitana Rašimienė. Pasak mero, rūpinamasi deramai sutikti pro Raseinius į Šiluvą važiuosiantį popiežiaus legatą, taip pat kitus piligrimus. Svarbūs rūpesčiai – atnaujinti miesto šaligatvius, papuošti aplinką, pasirūpinti informacija autostradoje, Raseiniuose, pakeliui į Šiluvą bei Šiluvoje, išspręsti transporto klausimą (į Šiluvą nuo Raseinių jubiliejaus iškilnių dienomis piligrimus veš specialūs autobusai). Kai kurie darbai jau padaryti: atnaujintas Raseinių bažnyčios altorius, presbiterija, tvarkomas vienuolynas, Katauskių koplytėlė. Pačioje Šiluvoje bus atnaujinama mokykla, gatvės, restauruojama kapinių tvora ir pan. G. Rašimienė apibūdino minėto komiteto penkių darbo grupių

Sekminės Vilniaus Kalvarijoje

Gegužės 9–11 d. Vilniaus Šv. Kryžiaus Atradimo (Kalvarijų) parapijoje švęsti garsiausi Lietuvoje Sekminių atleidai. Kasmet šioje šventėje dalyvauja piligrimai ne tik iš Vilniaus, bet ir iš kitų Lietuvos parapijų.

Gegužės 9-oji, pirmoji atleidų diena, buvo skirta kunigams ir vienuoliams. Kryžiaus kelią nuo Marijos Sopulingosios koplyčios pradėjo Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis. Kryžiaus kelią kartu su gausiu būriu kunigų bei jaunimo iš įvairių Lietuvos parapijų ėjo ir Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis ir Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ. Mąstymus prie visų Kryžiaus kelio stočių sakė Vilniaus krašto parapijose dirbantys kunigai, diakonai ir vienuoliai. Po Kryžiaus kelio vyskupai kartu su kunigais Šv. Kryžiaus Atradimo bažnyčioje aukojo Šv. Mišias, kurioms vadovavo Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis. Po šv. Mišių šventėje dalyvavę dvasininkai ir tikintieji parapijos salėje prie vaišių stalo draugiškai bendravo.

Gegužės 10-osios, vaikams ir jaunimui skirtos atleidų dienos, rytą šv. Mišias prie Marijos Sopulingosios koplyčios vaikams aukojo Vilniaus Pal. J. Matulaičio parapijos klebonas Gintaras Černius. Jo vadovaujami bene gausiausiai per pastaraisiais metais rengiamus atleidus dalyvaujantys vaikai su pietų pertraukėle apėjo visą Kryžiaus kelią. Per pietus prie Geležinių vartų mažuosius piligrimus Vilniaus Šv. Kryžiaus Atradimo parapijos rūpesčiu kareiviai vaišino kareiviška koše. Visose stotyse vaikai patys skaitė iš anksto parengtus mąstymus. Po Kryžiaus kelio pievoje prie bažnyčios buvo giedamos giesmės, mažųjų maldininkų džiaugsmui surengti keli žaidimai.

Vakare Vilniaus Šv. Kryžiaus Atradimo parapijoje vyko specialūs renginiai jaunimui. Trijose grupelėse jaunimas svarstė apie Šventosios Dvasios dovanų realumą šiandienų jaunų žmonių gyvenime. Jaunimui labiau suprasti Šventosios Dvasios dovanas padėjo diakonai Kęstutis Palikša ir Rimas Kalmatavičius, s. Dominyka iš Dievo Apvaizdos seserų kongregacijos bei Nukryžiuotojo Kristaus bendruomenės seserys. Jaunimui skirtoms šv. Mišioms vadovavo Vilniaus Šv. Kryžiaus Atradimo parapijos vikaras kun. Povilas Narijauskas, per pamokslą kvietęs labiau atsiverti Šventosios Dvasios dovanoms, būtinoms kiekvienam žmogui, kad jis iš tiesų būtų laimingas. Po šv. Mišių vyko Viešpaties garbei Sekminių proga surengtas šlovinimas, per kurį drauge giedojo ir grojo Vilniaus Šv. Kryžiaus Atradimo parapijos lietuvių ir lenkų jaunimo chorai. Pagiedoję ir bendruomeniškai pasivaišinę jaunuoliai, apmąstydami Kristaus Prisikėlimo įvykius, ėjo Šviesos kelią. Prie jų taip pat prisijungė Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos klierikai bei diakonai.

Gegužės 11 d. Kryžiaus kelią, laikantis senos, Vilniuje nuo XVIII a. gyvuojančios tradicijos, ėjo lietuvių ir lenkų maldininkų grupės. Piligrimų Kryžiaus kelio maldoms vadovavo Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas A. J. Bačkis. Iškilmingose Sekminių Šv. Mišiose, kurias pievoje šalia bažnyčios specialiai šiems atleidams įrengtoje pastogėje aukojo Vilniaus ganytojas, concelbravo Šv. Kryžiaus Atradimo parapijos klebonas kun. Virginijus Česnulevičius, šios parapijos vikarai kun. Povilas Narijauskas ir kun. Ruslan Vilkel, šios parapijos teritorijoje veikiančių ligoninių kapelionai kun. Sigitas Grigas bei kun. Janas Stanislovas Ulickas. Kardinolas per pamokslą ragino nesidrovėti ir šiandien drąsiai liudyti Šventosios Dvasios veikimą mūsų gyvenime. Ganytojas priminė popiežiaus Benedikto XVI kvietimą jaunimui nešti tikėjimo žinią

savo bendraamžiams. Jaunimas gali labai kūrybiškai ir šiuolaikiškai panaudoti Šventosios Dvasios dovanas ir labai nuoširdžiai bei pagauliai perteikti krikščionių Gerąją Naujieną ten, kur ganytojų žodis negirdimas. Tokia yra kiekvieno krikščionio misija – neuždaryti, nepaslėpti tų Dievo dovanų, kurių jis taip dosniai teikia savo ištikimiesiems.

Per Sekminių atlaidų šv. Mišias Vilniaus Šv. Kryžiaus Atradimo parapijoje tradiciškai teikiamas Sutvirtinimo sakramentas. Šventosios Dvasios patepimu kardinolas apdovanojo daugiau kaip 80 jaunuolių. Įvairaus amžiaus jaunimas mažesnėse grupelėse visus metus rengėsi priimti Šventąją Dvasią, ruošėsi sąmoningiau suprasti tikėjimą ir jo nesigėdyti šių dienų pasaulyje, drąsiai kartu su Kristumi priimti Kryžiaus išbandymus, tenkančius šių laikų krikščionims.

Sekminių išskilmės šventimas Vilniaus Kalvarijose nuo seno susijęs su garsiuoju Kryžiaus keliu. Pirmosios Kryžiaus kelio stotys Kalvarijose buvo įrengtos dominikonų vienuolių ir 1669 m. iškilmingai pašventintos Vilniaus vyskupo Aleksandro Sapiegos, kuris sakė: „Niekas pilnai negali suvokti Kryžiaus kelio prasmės, nebūdamas Šventojoje Dvasioje.“ XVIII a. įrengtos 35 koplyčios. Sovietmečiu beveik visos jos išsprogdintos, liko tik keturios šalia bažnyčios esančios koplyčios. Nugriautosios Kryžiaus kelio stotys 2002 m. iki galo atstatytos. Nuo XVIII a. Vilniaus vyskupai ir vyskupijos valdytojai kasmet dalyvaudavo Kryžiaus kelio pamaldose ir Sekminių atlaiduose, į kuriuos atvykdavo maldininkai iš įvairių kraštų. 1782 m. popiežius Pijus VI padovanojo Vilniaus Šv. Kryžiaus Atradimo bažnyčiai relikvijorių su Šv. Kryžiaus Medžio dalele. Nuo 1960 m. relikvijorius buvo dingęs. 2003 m. gegužės 4 d. per Šv. Kryžiaus Atradimo šventę Kryžiaus relikvija sugražinta į bažnyčią ir saugoma viename iš šventovės altorių. Per didžiuosius Sekminių atlaidus tikintieji šia šventąja relikvija yra laiminami. Šioje bažnyčioje relikviją galima pamatyti ir pagerbti ne tik per šventes, bet ir šiokiadieniais.

-ksb-

Oratorijos įsteigimo šventė

Gegužės 10 d. per šv. Mišias Vilniaus arkikatedroje bazilikoje iškilmingai paskelbta apie Vilniaus Šv. Pilypo Nėrio oratorijos bendruomenės įsteigimą. Šv. Mišias šventimui aukojo Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis, koncelebravo apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Peteris Stephanas Zurbriggenas, apaštališkojo nuncijaus sekretorius mons. Jean-François Lantheaume'as, Šv. Pilypo Nėrio oratorijos generalinis prokuratorius iš Romos tėvas Edoardo Cerrato, Vilniaus oratorijos moderatorius, t. y. bendruomenės vyresnysis, kun. dr. Hansas Friedrichas Fischeris, šios bendruomenės nariai dvasininkai bei per 20 kunigų iš įvairių Lietuvos vyskupijų. Šv. Mišiose perskaitytas raštas, kuriuo popiežius Benediktas XVI leido steigti oratorijos namus Vilniuje.

Oratorija yra diecezinių kunigų bei brolių bendruomenė, apsisprendusių visą gyvenimą praleisti kartu tuose pačiuose namuose. Atskiri nariai laikosi draugėje be jokių įžadų ar ypatingos priesaikos. Kardinolas A. J. Bačkis per pamokslą pastebėjo, kad oratorija – puikus pavyzdys visiems kunigams ir pasauliečiams, rodantis, kaip svarbu burtis į bendruomenes ir vieniems kitus palaikyti. Bendravimas, maldos, pagalbos ryšiai – tai nuostabus būdas spręsti vienišumo problemą, su kuria susiduria daugelis šių laikų kunigų. Oratorijos įsteigimo iniciatorius – Italijoje gyvenęs šv. Pilypas Nėris (+1595). Jis dažnai meldėsi Šv. Sebastiano katakombose. 1544 m. Filipas ten pajuto

uždavinius viešosios infrastruktūros, Jono Pauliaus II piligrimų kelio, rinkodaros ir informacijos, kultūros, viešosios tvarkos srityse.

Konferencijos pabaigoje arkiv. S. Tamkevičius atsakė į žiniasklaidos darbuotojų klausimus, o atsakydamas į vieną iš jų – kaip žurnalistai galėtų prisidėti rengiantis ištis neeiliniam Lietuvos gyvenimo įvykiui – palinkėjo žiniasklaidai, ypač didžiąjai, matyti daugiau pozityvių žingsnių ir darbų Bažnyčios bei visos visuomenės gyvenime, kad jis dar labiau keistųsi į gera, o pats jubiliejus po visų rūpesčių būtų džiaugsmo šventė.

-kasp-

Įteikta Stasio Šalkauskio premija

Gegužės 16 d. Šiauliuose įteikta devintoji Stasio Šalkauskio premija. Jos lauretu tapo istorikas, Seimo Etninės kultūros globos tarybos pirmininkas, Lietuvos istorikų asociacijos vicepirmininkas, etnokosmologijos pradininkas Lietuvoje profesorius Libertas Klimka.

Stasio Šalkauskio premija – Lietuvos kultūros fondo premija, pavadinta žymaus lietuvių filosofo, profesoriaus, katalikiškos organizacijos „Ateitis“ steigėjo Stasio Šalkauskio vardu ir teikiama jo gimimo dieną – gegužės 16-ąją. Premiją 1991 m. įsteigė Lietuvos kultūros fondo Šiaulių krašto taryba. Ji už tautos, kultūros, meno, mokslo ir filosofinės minties turtinimą bei ugdymą skiriama žmonėms, kilme arba darbais susijusiems su Šiaulių kraštu ir savo veikla tęsiantiems Stasio Šalkauskio darbus bei įgyvendinantiems jo idėjas. Nuo 2005 m. premija teikiama kas trejus metus.

Devintajam nominantui Libertui Klimkai premija įteikta Šiaulių Chaimo Frenkelio rūmuose. Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis pasidžiaugė, kad nominacija sutampa su šeimos koncepcijos svarstymu Lietuvos Seime. St. Šalkauskiui, anot vyskupo, labai rūpėjo šeimų gyvenimas. Tad svarbu ir

šiandien rūpintis šeimomis, neprarasti vargingų šeimų, atsisukti į netvarkingas. „Linkėčiau, kad mūsų naujai paskirtasis nominantas rūpintųsi tautos šeimomis, kad jos kiek įmanoma atsigautų, sustiprėtų ir išskleistų meilės žiedus“, – sakė Šiaulių ganytojas.

Profesorius Libertas Klimka savo kalboje minėdamas šiandieninės kultūros negeroves teigė, jog „tas stabilusis pagrindas, kuris mus visada laikė, buvo senelių ir tėvų įskiepyta katalikiškoji pažiūra į pasaulį“. Pristatydamas etninės kultūros tarybos uždavinius, Libertas Klimka teigė, jog visuose praktiniuose darbuose Stasio Šalkauskio mintys ir įžvalgos yra atsparos taškas. Išvardyti trys pagrindiniai uždaviniai: skatinti kurtis bendruomenės, daugiau dėmesio skirti etninei kultūrai bei bažnyčių architektūriniais ypatumams. „Studijuodami brangų paveldą, turime ieškoti naujų formų, kad galėtume su optimizmu, šviesia viltimi žiūrėti į Lietuvos ateitį ir nepamiršti, kad nepriklausoma Lietuva pirmiausia buvo sukurta tam, kad Lietuvos gyvastis būtų išsaugota.“ „Tikrąją laimę galim rasti tik Lietuvoj“, – baigė savo kalbą devintasis Stasio Šalkauskio premijos laureatas profesorius Libertas Klimka.

-ir-

Šiaulių vyskupijos jaunimas Vokietijoje

Gegužės 7–11 d. penki Šiaulių vyskupijos jaunuoliai kartu su Šeimos centro direktore Onute Barakauskaite bei kun. Arūnu Jankauskiu dalyvavo *Friedensgrund* projekto susitikime *Helmstedt* Vokietijoje. *Friedensgrund* projektas – Hildesheimo vyskupijos remiamas tarptautinis ir ekumeninis jaunimo sambūris. Jau daugiau nei 15 metų kiekvieną vasarą 18–30 metų jauni žmonės iš Vokietijos ir Vidurio bei Rytų Europos dvi savaites praleidžia kartu dirbdami, meldamiesi ir diskutuodami.

Projektas gimė vokiečių grupėms lankantis nukentėjusiose nuo nacių

galingą Šventosios Dvasios poveikį ir kvietimą dalytis su kitais Šventosios Dvasios meilės ugnimi. Taip prasidėjo oratorijos istorija. Todėl būtent Sekminių išvakarėse Vilniaus arkikatedroje bazilikoje oratorijos nariai susirinko paminėti Vilniaus bendruomenės, kaip Šv. Pilypo Nėrio oratorijos kongregacijos, kanonišką pripažinimą. Oratorijonus sveikino apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Peteris Stephanas Zurbriggenas, apžvelgęs šv. Pilypo Nėrio dvasin-gumo bruožus. Šv. Mišių pabaigoje kardinolas A. J. Bačkis oratorijonams ir visiems susirinkusiems perdavė popiežiaus palaiminimą.

Šv. Pilypas Nėris kartais vadinamas džiaugsmingu Dievo paukšteliu. Jis tikrai buvo neįprastas šventasis: kupinas netikėtumų, bravūriškas, tiesmukas, bet kartu – jautrus bei įžvalgas, nesilaikantis įprastų šventumo taisyklių, karštai įsimylėjęs Dievą ir taip pat karštai jį skelbiantis. Jo asmenybė patraukdavo įvairiausių luomų, pažiūrų ir išsilavinimo žmones. Šventasis buvo didelis piligriminių kelionių į Romą organizatorius, kaip alternatyvą miesto karnavalams rengdavęs Septynių bažnyčių aplankymo maršrutą. „Pilypas Gerasis“ – taip jį vadindavo žmonės, nes šis šventasis mėgdavo sakyti: „Jei galite, būkite geri.“ Oratorijonai iš esmės yra savarankiški, tačiau gyvena labai intensyvių bendruomenės gyvenimą. Dėl to ir oratorijonų „regula“ iš esmės labiau primena oratorijos šeimos gyvenimo aprašymą negu ordino regulą. Filipas visuomet tvirtindavo, kad nenori įkurti dar vieno naujo ordino. Žodis „oratorija“ kilęs iš lotyniško veiksmo žodžio „orare“, reiškiančio „melstis“. Malda nėra primetama, bet išgyvenama kaip vidinė gyvenimo būtinybė. Oratorija yra demokratinė bendruomenė: visa, kas susiję su bendruomenės gyvenimu, turi būti aptarta ir nuspręsta visų kongregacijos narių. Visi nutarimai priimami kas mėnesį rengiamame namų narių susirinkime, kuriame prepozitas (namų vyresnysis) yra pirmas tarp lygių. Tokia demokratinė konstitucija buvo paties šv. Filipo Nerio idėja.

Vilniaus Šv. Petro ir Povilo špitolės pastate Antakalnio gatvės pradžioje nuo 2003 m. vyksta oratorijos būstinės statyba. 2004 metų spalio 21 d. kardinolas A. J. Bačkis, dalyvaujant apaštališkajam nuncijui arkivyskupui Peteriui Stephanui Zurbriggeniui bei Vilniaus kunigams, restauruotus oratorijos namus pašventino. Nuo 2004 m. spalio 25 d. šiuose namuose prasidėjo bendras Vilniaus oratorijonų gyvenimas. Dabar bendruomenei priklauso 4 dvasininkai. Visame pasaulyje veikia 79 oratorijos kongregacijos, vienijančios apie 800 narių. -ksb-

Šiaulių Šv. Jurgio bažnyčios šimtmetis

Gegužės 10–11 d. Šiaulių Šv. Jurgio bažnyčia šventė šimtmečio jubiliejų. Šventei ruošiasi kruopščiai: bažnyčia suremontuota, atidarytas internetinis puslapis, išleistas bažnyčios metraštis, įrengtas išorinis bažnyčios apšvietimas, įžiebtas parapijiečių vėlų gegužės 6 d. vakarą. Įžiebimas vainikavo dienos žygį į Kryžių kalną. Piligriminiame žygyje nuo Šv. Jurgio bažnyčios dalyvavo per 400 žygeivių, daugiausia – moksleiviai iš įvairių mokyklų, Šiaulių konservatorijos auklėtiniai. Žygiui vadovavo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Buvo giedamos giesmės, kalbamas rožinis. Kiekviena mokykla vedė po vieną rožinio slėpinį. Moksleiviai nešė kryžių, kuris buvo pašventintas ir pastatytas Kryžių kalne.

Gegužės 10 d. parapijiečiai ir svečiai pakviesti į „Laiptų“ galeriją: čia buvo pristatytas Šv. Jurgio bažnyčios metraštis, atidaryta istorinių nuotraukų paroda, surengtas koncertas.

Gegužės 11 d. vakare bažnyčioje, gausiai dalyvaujant tikintiesiems, buvo aukojamos iškilmingos šv. Mišios. Šv. Mišių pradžioje parapijos klebonas kun.

Egidijus Venckus perskaitė jubiliejinį raportą, kurį po to iškilmingai įteikė Šiaulių vykupui Eugenijui Bartuliui. Raporte primenama Šv. Jurgio bažnyčios istorija nuo jos pastatymo iki pastarosios dienos. 1908 m. Šiauliuose pastatyta cerkvė dvasiniams caro kariuomenės poreikiams. 1915 m. vokiečiai cerkvę pavertė sandėliu. 1919 m. birželio mėn. cerkvę perduota Lietuvos kariuomenei. Tų pačių metų rugpjūčio mėn. bažnyčia pašventinta, jai suteiktas šv. Jurgio kankinio titulas, paskirtas pirmasis bažnyčios rektorius, išrinktas pirmasis komitetas, leisti švęsti atlidai. 1923 m. spalio mėn. bažnyčia tapo parapine, paskirtas pirmasis klebonas. 1976 m. bažnyčią nusiaubė gaisras. Atstatyta bažnyčia iš naujo pašventinta 1977 m. Raporte taip pat išvardyti vyskupų vizitai, bažnyčioje dirbę klebonai.

Šv. Mišias aukojo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, iškilmėse dalyvavo 21 kunigas. Pamokslą pasakė prelatas Vytautas Steponas Vaičiūnas. Prelatas akcentavo bendruomenės reikšmę, teigė, jog Šv. Jurgio parapiją sudaro ne tik mūrai. Gyvąją Bažnyčią sudaro visi tikintieji. „Švęsdami jubiliejų suprantame atsakomybę ne tik už tai, kad ši išpuošta bažnyčia išliktų, bet ir už tai, kad parapijoje išliktų gyvybė, išliktų jumyse mistinis Dievo kūnas. Sekminės, kurias atkartojame, turi vykti kiekvieną dieną mūsų vidiniame gyvenime“, – sakė kun. V. S. Vaičiūnas.

Po šv. Mišių pasirašytas ir Šiaulių ganytojui įteiktas šimtųjų metų jubiliejaus aktas. Šventoriuje pašventintas jubiliejinis kryžius. Vėliau surengtą muzikinį vakarą pradėjo Kauno dramos teatro aktorė, skaitovė Virginija Kochanskytė. Vakaro metu išsakyta daug sveikinimo žodžių. Šiaulių miesto meras Genadijus Mikšys linkėjo, kad parapijos gyvenime būtų daugiau džiaugsmo nei negandų. Šiaulių dramos teatro aktorė Silvija Povilaitytė su jaunuoliais parodė istorinę sceną apie šv. Jurgį. Dainavo vaikų *kantri* muzikos grupė „Mažieji svirpliukai“, koncertinę programėlę parodė Juventos mokyklos moksleiviai. Dainomis džiugino aktorius, dainų atlikėjas Kostas Smoriginas. Į dangų pakilo daugybė balionų. Šventė baigėsi vėlai vakare, parapijiečiams bei svečiams susikibus rankomis laukiant įsižiebiančio bažnyčios apšvietimo. -ir-

Vaikų ir jaunimo giesmių šventė Šiauliuose

Gegužės 20 d. Šiaulių katedroje surengta vaikų ir jaunimo giesmių šventė „Giesmių pynė Marijai“. Šventėje giedojo daugiau negu 500 vaikų ir jaunuolių iš įvairių Šiaulių vyskupijos parapijų bei mokyklų.

Šventę sudarė dvi muzikinės dalys, vaišės ir šv. Mišios. Pirmojoje dalyje visos bendrojo lavinimo mokyklos ir jaunimo chorai atliko po vieną ar du pasirinktus kūrinius. Choristai galėjo giedoti giesmę Marijai arba dainuoti dainą mamai. Būta ir keletu liturginių šokių bei instrumentinių grupių pasirodymų. Grotu smuikais, gitaromis, kanklėmis, fleita. Antrojoje dalyje kolektyvai giedojo pagal nustatytą repertuarą, parengtą jaunimo chorų vadovų bei muzikos mokytojų. „Bandėme žiūrėti, kad repertuaras būtų ne per sunkus, nes kartu giedojo ir darželio-lopšelio vaikučiai, bet ir ne per lengvas“, – pasakojo Šiaulių vyskupijos jaunimo centro vadovė Jurgita Steckytė. Šventę simboliškai vedė vaikų bei jaunimo atstovai. Vaikams atstovavo dešimtmetė „Sandoros“ mokyklos mokinė Gerda, jaunimui – grupės „Želmenėliai“ narys Evaldas. Jiems talkininkavo Šiaulių dramos teatro aktorė Nomedą Bėčiūtė. Šventę režisavo Regina Steponavičiūtė.

Po pasirodymų vaikai ir jaunuoliai šventoriuje vaišinosi bandelėmis bei gira. Vaikų nuomone, tokios šventės padeda geriau pažinti Dievą bei susirasti

režimo šalyse – Lenkijoje, Rusijoje, Čekijoje, Ukrainoje, Baltarusijoje, Serbijoje, Rumunijoje, Lietuvoje (1999 m.), Bosnijoje, Vengrijoje. Stovyklos ne tik tarptautinės, bet ir ekumeninio pobūdžio, nes dalyvauja jose Romos katalikai, graikų katalikai, ortodoksai. Šiais metais vasarą *Friedensgrund* stovyklą planuojama surengti Ukrainoje.

Visas stovyklos gyvenimas vyksta tarptautinėse grupelėse, išgyvenant bendrystę, užmezgant pažintis. Vienas iš esminių susitikimo elementų yra darbas. Bendras darbas tapo bendradarbiavimo simboliu, teikiančiu viltį, jog skirtingos tautos gali kurti ateitį kartu. Svarbus elementas yra ir susitaikinimas, kurio pradžia kiekvieno dalyvio širdyje.

Keturias dienas dalyviai gyveno palapinėse, dirbo ir bendravo tarptautinėse grupėse, kartu meldėsi, šventė graikų katalikų šv. Mišias. Dalyvius aplankė Hildesheimio vyskupas Norbertas su vyskupu emeritu Josefu Homeyeriu. Sekminių sekmadienį Hildesheime švęstos šv. Mišios. Po pamaldų surengtoje konferencijoje buvęs *Renovabis* reikalų vedėjas kun. Eugenius Hillengassas SJ pristatė remiamus projektus Rytų Europos Bažnyčių gyvenimui stiprinti. Lietuviams malonią staigmeną pateikė specialiai renginiui iš Kauno pakviestas ansamblis „Tuto“, pristatęs lietuvių etnokultūrą.

-aj-

Seminarijos globėjo diena

Gegužės 1 d. Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijoje buvo iškilmingai švenčiama seminarijos globėjo Šv. Juozapo diena. Iškilmės prasidėjo šv. Mišiomis, kurioms vadovavo kardinolas Audrys Juozas Bačkis. Kartu meldėsi vyskupas Juozas Tunaitis, vadovybės nariai bei dėstytojai kunigai.

Per pamokslą kardinolas prisiminė kiek daug maldų šv. Juozapui skirta statant Vilniaus kunigų seminariją. Pasak ganytojo, šv. Juozapas klierikams

turėtų būti ėjimo pašaukimo keliu pavzdys. Jį galima palyginti su teisiuoju Abraomu, kuris gyveno pasitikėdamas Dievu. Šv. Juozapas pasiaukėjo Dievui ir globojo jo Sūnų. Ir šiomis dienomis Dievas iš kunigų reikalauja tarnauti jam visa širdimi. Šv. Juozapo užtarimas padeda eiti šiuo pašaukimo keliu, todėl ganytojas kvietė nuolat melstis, kad seminaristai liktų ištikimi Dievo jiems paskirtoje misijoje. Baigdamas kardinolas kvietė dėkoti ir melstis už šią seminariją baigusius kunigus bei dabartinę seminarijos vadovybę su visais darbuotojais, maldoje nepamirštant ir palikusius kunigystę jaunų kunigų, kurių išėjimas visada palieka žaizdą Bažnyčiai.

Po Eucharistinės puotos ir iškilmingų pietų, kurių metu buvo pasveikinti visi Juozapai, šventės svečiai apžiūrėjo 1990 m. kovo 11 d. Lietuvos nepriklausomybės akto signatarų portretų parodą. Šventė baigėsi nuotaikingu klierikų pastatytu vaidinimu, linksmai ir rimtai papasakojusiu žiūrovams apie šv. Juozapo dorybes ir gyvenimą.

-mb-

Tarptautinė slaugytojų diena

Gegužės 12-oji – tarptautinė slaugytojų diena. Ta proga Klaipėdos Jūrininkų ligoninėje į šventinę popietę-konferenciją rinkosi šios gydymo įstaigos slaugytojos. Ligoninės vyr. gydytojas dr. Jonas Sąlyga pasveikino medicinos slauges dėkodamas už nepailstamą jų darbą ir linkėjo niekada nepritrūkti sergantį žmogų gydančios šilumos.

Ligoninės kapelionas kun. Saulius Stumbra medicinos slauges pavadino artimiausiomis savo bendradarbiomis, nes jos yra arčiausia ligonio tada, kai jam sunku, skuba padėti ne tik mediciniškai, bet ir palaikydamos dvasiškai. Jų triūso dėka sunkiai vaikstantieji kas ketvirtadienį ateina į šv. Mišias ir saugiai grįžta, jų padrasinti sergančiųjų artimieji dažniau kreipiasi prašydami Ligonijų sakramento. Kapelionas nuširdžiai dėkojo už nuolatinę pagalbą ir meilę sergantiems.

draugų. Iš Žagarės atvykę mokiniai džiaugėsi, jog turėjo progą garsinti Dievo tarnaitės Barbaros Žagarietės vardą. Visi vienu balsu pageidavo, kad tokios šventės būtų rengiamos bent kartą per metus.

Po pietų visi sugrįžo į katedrą, kur Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis aukojo šv. Mišias. Jų metu per 500 balsų kėlė širdis į dangų. Per pamokslą ganytojas šventę siejo su Evangelijos žodžiu bei Švč. Mergelės Marijos asmeniu. „Ji – gražiausias meno šedevras pasaulyje. Ji priėmė Dievo valią į skaisčiausią širdį... Džiaugiuosi jaunuimu. Jūs iš Mergelės Marijos mokotės išsaugoti tyrą širdį. Pasistenkite neįsileisti į savo širdis blogio, skaitykite Šventąjį Raštą, gyvenkite juo“, – sakė vyskupas. Pasibaigus šv. Mišioms, jaunuoliai, giedodami giesmę „Sveika, Marija“, sudarė gyvą koridorių nuo altoriaus iki pat zakristijos durų vyskupui praeiti. Po pamaldų šventoriuje dar ilgai skambejo gitaros muzika bei pačios įvairiausios giesmės.

-ir-

Konferencija „Švč. M. Marijos kulto Europoje teologiniai-istoriniai aspektai“ VDU

Gegužės 9–10 d. VDU Katalikų teologijos fakultete vyko tarptautinė mokslinė teorinė-praktinė konferencija „Švč. M. Marijos kulto Europoje teologiniai-istoriniai aspektai“, skirta Marijos apsireiškimo Šiluvoje jubiliejui. Renginyje išsiskyrė intensyviu darbu keliose sekcijose, daugiau kaip dviejose dešimtyse pranešimų įžvalgomis dalijosi kelių pasaulio šalių – Kanados, Italijos, Prancūzijos, Vokietijos, Latvijos, Lenkijos, Baltarusijos ir Lietuvos teologai bei kitų sričių mokslininkai. Konferencijos darbui vadovavo organizacinio komiteto pirmininkas kun. dr. Robertas Pukenis (VDU). Pirmosios dienos vakare konferencijos dalyviai drauge šventė Eucharistiją Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje. Šeštadienio vidudienį pasibaigus teorinei daliai, jie buvo pakviesti dalyvauti pažintinėje-tiriamajoje ekspedicijoje į Šiluvą, ten apžiūrėjo Švč. M. Marijos Gimimo baziliką, Apsireiškimo koplyčią, diskutavo Jono Pauliaus II namuose.

Konferenciją jos pradžioje gegužės 9 d. pasveikino daug garbių svečių. Sveikinimo žodį taręs apaštališkasis nuncijus arkivyskupas dr. Peteris Stephanas Zurbruggenas Marijos kultą Lietuvoje susiejo su šv. Kazimiero kultu ir tvirtino, jog jis turįs gilią šaknis lietuvių žemėje. Linkėdamas vaisingo darbo VDU KTF Didysis kancleris, Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius pabrėžė ypatingą Dievo Motinos, apsireiškusios Šiluvoje, indėlį sunkiais tautai istoriniais laikotarpiais, jos gerbimą ne tik Lietuvoje, bet ir pasaulyje išsibarsčiusių lietuvių salelėse. VDU rektorius prof. Zigmo Lydekos teigimu, Marijos apsireiškimo įvykis Šiluvoje dar laukia šiuolaikinio apmąstymo platesniu europiniu kontekstu. Svaraus dvasinio ir teologinio indėlio stiprinant krikščioniškąsias Europos vertybes konferencijai palinkėjo VDU KTF I. e. p. dekanas dr. Benas Ulevičius, ją pasveikino Kauno vicemeras Kazimieras Kuzminskas, rėmėjai, sveikinimą perdavė Europos katalikų teologų sąjunga.

Plenarinėje sesijoje, vadovaujamoje vyskupo doc. dr. Jono Ivanausko (VDU) ir prof. dr. Francesco Chiappetta (Europos paslaugų institutas, Italija), perskaityti trys pranešimai. Pranešimą „Mariologinio maldingumo dimensijos“ skaitė kun. prof. dr. Werneris Loseris SJ (Frankfurto universitetas, Vokietija), „Švč. Mergelės Marijos įvaizdis žiniasklaidoje“ – prof. dr. F. Chiappetta, „Religinė ir visuomeninė Marijos šventovių reikšmė Lomžos diecezijoje“ – kun. prof. dr. Witoldas Jemielity (Varšuvos universitetas, Lenkija). Dr. W. Loseris susiejo Bažnyčios kilmę su apaštalais ir ypač Marija, kuri kaip Motina buvo išskirtinė Jėzaus kelyje.

Bažnyčia – marijiškoji Kristaus nuotaka, ji, kaip ir Marija, savo širdyje svarsto, palaiko tikėjimą, aiškina atpirkimo esmę. Todėl, pasak prelegento, krikščionis, keliaujantis su Bažnyčia, daugiau ar mažiau sąmoningai gyvena Marijos gyvenimą. Dr. W. Loseris kvietė kontempliuoti Mariją, nes „kontempliacija veda prie sekimo ja, teikia impulsą pripažinti Dievo artumą ir juo džiaugtis“, o geriausia malda – „Sveika, Marija“. Dr. Fr. Chiappetta tvirtino, jog Marijos vaidmuo ir Bažnyčios, ir visuomenės gyvenime esąs milžiniškas, o apsireiškimas Šiluvoje turėtų būti svarstomas ne vien Lietuvoje. Marijos kultas, pasak profesoriaus, nepaneigia kristocentriškumo, bet atspindi tikėjimo platumą, o visuomenei leidžia daugelį sričių svarstyti humaniškesniame kontekste. „Marija yra stipri pagalba gyventi pilnatvišką žmogaus gyvenimą“, – sakė kelių Romos universitetų profesorius. Trečiasis pranešimas suteikė galimybę susipažinti su Marijos gerbimo tradicijomis šalyje, daug prisidėjusioje prie piligrimystės vietų gaivinimo bei palaikymo. Lenkų pagarbą Dievo Motinai liudija malonėmis garsūs Marijos paveikslai, maldingumo tradicijos, šventovėse registruojami (nors mediciniškai nepatvirtinti) stebuklingi pagijimai, piligriminių vietų virtimas pastoracijos centrais. Nors dalis piligrimysčių panašios į turizmą, kelionės laikytinos teigiamu dalyku, darančiu dvasinį gyvenimą intensyvesnį.

Po pietų konferencijos darbas tęsėsi dviejose sekcijose. Pirmojoje nagrinėtos mariologinio maldingumo aktualijos ir integracijos dimensijos, pranešimus skaitė Lenkijos ir Lietuvos mokslininkai. Kun. prof. habil. dr. Władimierz Broński (Liublino katalikiškasis universitetas) išskyrė mariologinių homilijų rūšis ir esmę – remiantis Šventuoju Raštu atskleisti Marijos vaidmenį išganyimo istorijoje. Kun. prof. dr. Jacek Bolewski SJ (Varšuvos universitetas) apibūdino daugybę matmenų (dogmos, apsireiškimai, pamaldumo tradicijos, auganti reikšmė tikinčiųjų bendruomenėje), leidžiančių kalbėti apie „mariologinį amžių“: ir trečiajame tūkstantmetyje Marija yra ateities šviesa Bažnyčiai. Kun. prof. habil. dr. Romualdo Dulskio (VDU) pranešime atkreiptas dėmesys į Marijos kontempliatyvumą ir teigta, kad jo pavyzdys turėtų padėti krikščioniui suprasti, kad veikimas dėl veikimo nėra tikrasis jo pašaukimas, o sielovadinis pasišventimas turįs kilti iš pasišventimo Dievui, bet ne iš žmogiškų paskatų. Prel. prof. habil. dr. Vytautas Steponas Vaičiūnas (VDU) pabrėžė kristocentriškąjį Dievo Motinos apsireiškimo Šiluvoje pobūdį: čia Marija ištarė „taip“ ir tapo malonių tarpininkė. Apie lenkų religinę savimonę stiprinančią piligrimystę į *Jasna Gura* pasakojo kelis dešimtmečius joje dalyvaujantis kun. prof. habil. dr. Janas Perszonas (Torūnės universitetas). Prof. habil. dr. Alfonsas Motuzas (VDU) pranešimą apie pamaldumo Marijai tradicijas ir dabartį iliustravo giedotojų ansamblio čia pat salėje atliktomis kantičkinėmis giesmėmis – ir lietuviškomis, ir tomis, kurių šaknys kitų kraštų muzikinėje kultūroje.

Kitoje sekcijoje Marijos kultas aptartas istoriniu bei socialiniu aspektais. Pirmojo pranešimo autorius dr. Benas Ulevičius mariologinę doktriną pristatė patristinės grožio sampratos kontekste, palygino Ievą ir Mariją – naująją Ievą, iš kurių proporcingos, t. y. atsveriančios, sąsajos kylanti plati mariologinė tradicija. Pamaldumo Marijai ypatumus, būdingus Seinų vyskupijai XIX amžiuje, remdamasis savo tyrinėjimais atskleidė kan. prof. habil. dr. Kęstutis Žemaitis (VDU). Marijos vaidmenį XIX a. pab. – XX a. šeimos gyvenime, neatsiejama nuo kūdikio laukimo iki suaugusiojo mirties, skleidė doc. dr. Rasa Račiūnaitė-Paužuolienė (VDU). Tyrimus apie išsaugotą ir naujomis giesmėmis turtinamą Marijos kultą žemaičių šermenu apeigose pristatė kun. doktr. Saulius Stumbras (Klaipėdos universitetas). Su piligrimystės į Marijos šventoves bei piligrimų vertybinių nuostatų tyrimais supažindino doktr. Darius Liutikas (Socialinių tyrimų institutas) atskleisdamas, jog piligrimai – dažnesni bažnyčios lankytojai,

Šventėje taip pat dalyvavo kun. dr. Darius Trijonis. Svečias, remdamasis Dievo Tarno Jono Pauliaus II raštais, gausiai susirinkusioms medicinos slaugėms kalbėjo apie kančios prasmę. Anot prelegento, kančia yra mokykla, kančia gali net gydyti, jei suteiksime jai prasmę. Popiežius Jonas Paulius II pats buvo kančios apaštalas, nes iki galo liudijo gyvenimą per kančią, ne bėgdamas nuo jos, bet priimdamas ją kaip Viešpaties gelbstintį kryžių. Šventė baigėsi nuotaikingu koncertu, kurį dovanojo jaunieji dainininkai ir šokėjai bei moterų ansamblis iš Neringos.

-Kss-

Valančių konferencija Marijampolėje

Gegužės 14 d. Marijampolės Sūduvos vidurinėje mokykloje surengta valančių konferencija „Renkuosi gyvenimą“. Joje dalyvavo jaunieji šio blaivystės bei krikščioniškos ir tautiškos savimonės nuostatų ugdymu besirūpinančio judėjimo nariai iš Marijampolės, taip pat Daukšių, Gudelių, Liudvinavo ir Vištyčio.

Įžanginį žodį tarė Vilkaviškio vyskupijos Vyskupo Motiejaus Valančiaus blaivystės sąjūdžio pirmininkė Regina Jadeikaitė. Dalyvius pasveikino mokyklos direktoriaus pavaduotoja Audronė Vaičiulienė. Konferencijos metu pristatytas Aidos Kalvaitės tyrimas apie psichiką veikiančių medžiagų vartojimo įtaką vyresnių klasių mokinių gyvenimo kokybei. Apie jaunimą kaip šiuolaikinės rinkostaikinį kalbėjo Nacionalinės tabako ir alkoholio kontrolės koalicijos prezidentas Aurelijus Veryga. *Pilnų namų* bendruomenės broliai pasakojimą apie priklausomybes ir jų pasekmes pailiustravo gyvenimo pavyzdžiais. Meninę dalį atliko Marijampolės pradinės mokyklos valančiai kanklininkai, vadovaujami Jauniaus Vyliaus, ir Sūduvos vidurinės mokyklos valančių ansamblis, vadovaujamas Sidonos Malžinskienės.

-np-

Jaunimo piešinių paroda

Rengiantis Šiluvos Švč. Mergelės Marijos apsireiškimo Lietuvoje 400 metų jubiliejui, balandžio mėnesio pabaigoje Kauno rajono Akademijos Ugnės Karvelis gimnazijoje Noreikiškėse pristatyta Aleksoto ir Kauno II dekanatų vidurinių ir pagrindinių mokyklų 5–8 klasių mokinių piešinių paroda „Marija, per Tavo Šiluvą mes Lietuvą pajuntame“.

Šiuo projektu siekiama skatinti jaunimą domėtis Šiluvos istorija ir švęsti Švč. Mergelės Marijos apsireiškimo 400 metų jubiliejų. Mokiniai skatinami savo darbuose įamžinti Lietuvos – Marijos žemės – grožį, išreikšti savo tikėjimą. Jau nuo kovo mėnesio tikybos pamokose mokiniai buvo supažindinami su Švč. Mergelės Marijos apsireiškimo Šiluvoje istorija ir renginiais, skirtais šiam įvykiui paminėti, bei raginami juose dalyvauti. Pagal vietinius nuostatus organizuoti piešinių konkursai 5–8 klasių mokiniams, kurių metu atrinkta po keliolika geriausių darbų; jie ir buvo eksponuoti baigiamojame parodoje. Į projektą įsitraukė 14 mokyklų, iš jų net 11 – Aleksoto dekanato vidurinės ir pagrindinės mokyklos.

Parodoje eksponuota beveik 200 mokinių darbų, atliktų įvairia technika, individualių ir kolektyvinių. Visų jų autoriai apdovanoti renginio globėjo Aleksoto dekanato kan. Deimanto Brogio padėkomis ir atminimo dovanėlėmis. Komisija, kurią sudarė tikybos mokytojai Vilma Garličionokienė, Inga Straigienė, Gintas Grigelevičius, dailės mokytoja ekspertė Skirmantė Kaziūnaitė, išrinko 12 originaliausių darbų, kurių autoriams įteikti Kauno rajono Kultūros, švietimo ir sporto skyriaus padėkos raštai.

Renginys sulaukė didelio mokyklų ir miesto bendruomenės susidomėjimo. Gausus būrys į parodos atidarymą atvykusių piešinių autorių klausėsi Ugnės Karvelis gimnazijos tikybos mokytojų Julės Vakietienės ir Stefanijos Markulytės parengtos meninės programos, patyrė džiugių akimirkų, žiūrėdami re-

jų gyvenime svarbi vieta tenka religijai; kita vertus, dalis jų vis dėlto renkasi privačių apsireiškimų vietas, o tarp vertybinių nuostatų juntamas netgi tikėjimas reinkarnacija. Doktr. Aušra Kairaitytė (VDU) supažindino su privačių Marijos apsireiškimų traktuote lietuvių folklore.

Šeštadienio rytą konferenciją savo viešnagė ir pranešimu „Švč. M. Marijos pasirodymų vertinimo akcentai“ pagerbė Minsko-Mogiliovo arkivyskupas metropolitas dr. Tadeusz Kondrusiewiczus. Jis pabrėžė, kaip svarbu teisingai vertinti Marijos pasirodymus, kurie žmonėms yra reikšmingi, tačiau gali tolinti nuo Kristaus ir Šventajame Rašte pateikto išgelbėjimo plano. Kita vertus, antireliginiais laikais, pasak arkivyskupo, apsireiškimai teikia dvasinę pagalbą, kviečia į atsivertimą, perspėja už savo ateitį atsakingą žmogų. Apie Mariją feministinėje perspektyvoje kalbėjusi doc. dr. Suzan Roll (Otavos Šv. Pauliaus universitetas, Kanada) teigė, jog šiuolaikinėje feministinėje literatūroje Marijos paveiksle išvelgiama stiprybė, jos gyvenimas sulaukia šiuolaikinių moterų dėmesio, o supratimas priklauso nuo socialinės, asmeninės, bendruomeninės ir kt. patirties.

Tolesniuose pranešimuose autoriai siekė skleisti Marijos asmenį ekumeninio ir tarpreliginio dialogų perspektyvoje. Svečias iš Latvijos kun. dr. Andris Priede (Rygos teologijos institutas) nagrinėjo XVIII a. katalikiškų ir protestantiškų giesmių sąsajas. Kalbėdamas apie Marijos kulto problematiką Europos krikščioniškoje erdvėje kun. doc. dr. Rimas Skinkaitis (VDU) atkreipė dėmesį į dvi priešingas tendencijas – visišką Marijos kulto atmetimą arba liaudiškojo pamaldumo iškelimą. Pasaulietinėje mintyje, pasak prelegento, daugėja skepticizmo, o krikščioniškoje – aiškios Marijos gerbimo plėtotės. Doc. dr. Elena Būgaitė (VDU) savo pranešime apmąstė Marijos – kūrinio, vidujai priklausančio Dievui, savuoju pasaulimu buvusio dialoginiu asmeniu – bruožus ir teigė, jog Dievo palankumas Marijai skirtas visai žmonijai, o jos tikėjimas yra Bažnyčios tikėjimo šaltinis paties Dievo kuriamąja iniciatyva. Dr. Hendro Munstermano (Meylan-Grenoble teologijos centras, Prancūzija) pranešime apie Mariją ir ekumenizmą – laimėjimus ir išlikusius sunkumus protestantų ir katalikų dialoge – teigta, jog nesutarimai Marijos klausimu tegali būti pašalinti išsprendus kur kas didesnius priešingumus. Prelegentas rėmėsi pastarųjų penkiolikos metų katalikų ir protestantų dokumentais, kurie „žadina suartėjimo viltį“ ir drauge yra perspėjimas apie pavojingą dialogui katalikų mariologinį maksimalizmą. „Marijos doktrinoje iš esmės nėra nieko, kas galėtų skirti; visi krikščionys ja kviečiami į širdies atsivertimą. Kita vertus, katalikams pavojinga perdėti, išdidinti, kad neužtemdytų tikrojo ir vienintelio Dievo tarpininko“, – teigė H. Mustermanas. Užduotį tikėjimo ugdytojams pasitelkti Marijos paveikslą ir per jį leisti savo mokiniams geriau pažinti Jėzų remdamasi darbo patirtimi kėlė prof. dr. Lucia Cojola Chiappetta („Roma TRE“ universitetas, Italija).

Paskutiniųjų pranešimų temos apėmė Marijos vaizdavimo ikonografijoje tradiciją ir šiandienos problemas. Dr. Elinos Naujokaitienės (VDU) pranešime „Antikinio Madonos paveikslo pagarbinimas („Išminties sostas“, poezijos aureolės)“ akcentuotas Prancūzijos Marijos šventovių dvasinis magnetizmas, sutraukiantis minias į didžiąsias, o intymiam sielos pašnekesiui – į mažesniąsias šventoves, kur garsieji paveikslai žadina išganymo viltį; tik viskas priklausą nuo malones Teikiančiojo: jo akivaizdoje ir pasaulio blogis atrodo niekas. Visi konferencijos dalyviai ir ypač atvykę iš svetur, klausydami doktr. Aušros Vasiliauskienės (VDU) pranešimo, turėjo progą pasigėrėti Lietuvos bažnyčių Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų ir Vainikavimo siužetų paveikslais – baroko dailės pavyzdžiais, kurie, išskyrus retas išimtis, remiasi Vakarų Europos meno tradicijomis.

Apibendrinamas konferenciją kun. dr. R. Pukenis jos mintis susiejo su Dievo Motinos apsireiškimu Šiluvoje, suvaidinusių svarbų vaidmenį tautos istorijoje, o Marijos kultą patvirtino tebesant svarbia katalikų tikėjimo dalimi, vienijančia Europos tautas, stiprinančia jos krikščioniškas vertybes ir prisidedančia prie krikščioniškojo paveldo išsaugojimo. Kita vertus, dar svarbesnis už kulto apmąstymą, anot jo, yra vidinis ryšys su Marija – visų tautų Motina, apglėbiančia ir Lietuvą bei leidžiančia jai išlikti aukštos krikščioniškos kultūros šalimi.

-kasp-

Tarptautinės šeimos dienos minėjimas Kaune

Gegužės 16 d. Kauno miesto savivaldybės didžiojoje salėje vyko Tarptautinei šeimos dienai paminėti skirtas renginys „Šeima – mama, tėtis ir aš“. Renginį organizavo Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinių reikalų departamento Socialinių reikalų skyrius.

Renginį atidarė Kauno miesto savivaldybės Socialinių reikalų skyriaus vedėjas Alvydas Malinauskas. Vėliau žodė tarė Kauno miesto mero pavaduotojas Kazimieras Kuzminskas, pabrėžęs: „Nepriimtina, kad vaikai gimsta iš draugo. O juk turėtų būti pilna šeima. Primant sprendimus nereikėtų pamiršti vaiko, nes, vargu ar jis tikrai norėtų gyventi be tėčio ar mamos.“ Dalyvius taip pat pasveikino Kauno savivaldybės tarybos Socialinių reikalų, jaunimo ir šeimos komiteto pirmininkė Loreta Kudarienė ir Lietuvos Caritas generalinis direktorius kun. Robertas Grigas.

Šeima, pasak L. Kudarienės, yra ne tik sutuoktiniai, jų vaikai ir įvaikiai, bet ir bendroji institucija, kurioje visų pirma turėtų būti išmokstama solidarai gyventi. Todėl pirmiausia liudytina tradicinė krikščioniškoji šeimos samprata. Tipine branduoline šeima laikoma sutuoktinių pora ir jų vaikai ar įvaikiai. Jos pagrindas – santuoka. Šiuo metu branduolinės šeimos modelis laikomas tipiniu ir normaliu, per tai trokštant pabrėžti, jog toji branduolinė šeima vertybiiniu, doroviniu požiūriu pati geriausia, siektina ir palaikytina kaip prioritetinis šeimos modelis ir pavyzdys.

Tradicinės krikščioniškos šeimos sampratos idėją taip pat palaikė Lietuvos Caritas generalinis direktorius kun. Robertas Grigas. Pasak kunigo, šis Kauno savivaldybės organizuotas renginys atkreipia dėmesį į šiuolaikines Lietuvos problemas ir vertybes. „Nereikia remtis sudėtingomis mokslinėmis, sociologinėmis, politinėmis teorijomis ar koncepcijomis. Užtenka į viską pažvelgti sveiku valstietišku protu. Tiek Lietuvoje, tiek visame pasaulyje bendražmogiškoji patirtis, neutralūs, nešališki tyrimai akivaizdžiai liudija, kad sveikos, kūrybiškos asmenybės, kurios atitinkamai brandina savo visuomenę, užtikrina tautos, kultūros tęstinumą, paprastai beveik 100 procentų užauga tokiose šeimose, kokias palaiko krikščioniškoji pasaulėžiūra. Šeimose, kuriose vyras ir moteris yra aiškiai įsipareigoję vienas kitam ne trumpalaikiai partnerystei, o pastoviam bendravimui“, – kalbėjo Lietuvos Caritas generalinis direktorius, pridurdamas, jog „visuomenei padėti išlipti iš skurdo ir kitų socialinių problemų pirmiausia reikia ne kovojant su problemų sukeltomis pasekmėmis, bet prevenciškai įveikiant atskirties ir skurdo priežastis, t. y. visapusiškai remiant ir stiprinant tradicinę šeimą“.

Susirinkusiesiems sveikinimo žodį Tarptautinės šeimos dienos proga tarė ir LR Seimo narė Vincė Vaidevutė Margevičienė. Renginyje pranešimus skaitė Vaiko teisių apsaugos skyriaus vyriausioji specialistė Sigita Šimkienė, VšĮ Šeimos san-

žisieriaus Daliaus Ramanausko sukurta filmą „Kelias į Šiluvą“. Kiekvienai mokyklai padovanota šio filmo kopija.

Įtaigiai ir šiltai jaunimui kalbėjo renginio globėjas kan. Deimantas Brogys. Atskleisdamas Švč. Mergelės Marijos nuostabų panašumą į kiekvieną jauną žmogų su jo džiaugsmiais ir išgyvenimais, jis ragino jaunimą ne tik drąsiai pasitikti gyvenimo iššūkius, bet ir kasdien rasti laiko malda kreiptis į mūsų visų Motiną ir Užtarėją.

Dabar dalyviai ruošiasi trečiajam projekto etapui – mokinių ir mokytojų išvykoms 2008 m. rugsėjo mėn. 6–15 d. į Dievo Motinos apsireiškimą Šiluvoje 400 metų jubiliejinius renginius.

-ased-

Pristatyta Arvydo Ramono monografija „Doktrina apie Dievą Trejybę“

Gegužės 19 d. Klaipėdos universiteto senato salėje gausiai susirinkusiems akademinės visuomenės bei dvasininkijos atstovams buvo pristatyta kun. doc. teol. habil. dr. Arvydo Ramono knyga „Doktrina apie Dievą Trejybę“. Renginį vedė KU senato pirmininkas prof. S. Vaitiekūnas, jame dalyvavo Telšių vyskupas doc. dr. J. Boruta SJ, KU rektorius prof. Vl. Žulkus, Telšių vyskupo generalvikaras prel. bažn. t. dr. J. Šiursys, Telšių vyskupo V. Borisevičiaus kunigų seminarijos rektorius kan. teol. lic. V. Gudeliūnas, Klaipėdos dekanas kun. doc. teol. dr. Vl. Gedgaudas, Palangos dekanas ir klebonas kan. bažn. t. dr. A. Genutis, KU fakultetų dekanai bei katedrų vedėjai, dėstytojai, studentai ir daug kitų garbių svečių. Gausiai susirinkusius klausytojus pasveikino smuiko garsai, atliekami šeimyninio dueto – Juozo Staniulio ir Agnės Staniulytės.

Tardamas įžangos žodį, Telšių vyskupas doc. dr. J. Boruta SJ pabrėžė naujos teologinės knygos svarbą ir reikšmę Lietuvos Katalikų Bažnyčios gyvenime – ne tik akademinėi visuomenei, teologiją dėstantiems ir ją studijuojantiems, bet

ir visiems teologija besidomintiems ir į ją besigilinantiems. Vyskupas pažymėjo, kad ši knyga bene pati išsamiausia studija apie Švč. Trejybę lietuvių kalba.

Išsamiai naująją knygą apžvelgė KU Katechetikos katedros dėstytojas kun. doc. dr. Vl. Gedgaudas. Kalbėtojas teigė, jog tai gera, įdomi, naudinga knyga, padedanti ieškoti brandesnio atsakymo į egzistencinius klausimus. Monografija yra svarus indėlis į mokslinę raštiją. Knyga, pasak prelegento, veda į Dievo gilesnį pažinimą. Dažnai pacituodamas knygos tekstus, jis padėjo renginio dalyviams aiškiau suprasti, jog visa krikščioniškoji teologija persunkta Dievo Trejybės ir žmogaus santykiu su Švč. Trejybe.

Apie Švč. Trejybę ir liturgiją kalbėjo Telšių Vyskupo V. Borisevičiaus kunigų seminarijos rektorius kan. teol. lic. V. Gudeliūnas. Kalbėtojas, analizuodamas Dievo Trejybės veikimą liturgijoje, pabrėžė, jog visi liturginiai veiksmai pradedami Švč. Trejybės vardu, o kiekvienas sakramentas teikiamas kreipiantis į Švč. Trejybę. Ši knyga, pasak rektoriaus, labai padės gilintis į Švč. Trejybės veikimą liturgijoje ir dvasiniame gyvenime.

Po to žodį tarė pats monografijos autorius kun. doc. teol. habil. dr. A. Ramonas. Jis visiems dėkojo už palaikymą ir pagalbą rašant ir rengiant šią knygą. Jis pabrėžė, jog dabartinė agnostinė ir ateistinė visuomenė yra sekuliari. Jai būtina padėti suvokti esminius būties klausimus, kad mus supanti realybė nėra tik judėjimas ir buvimas šiame pasaulyje, kad mūsų tikrovė žymiai platesnė ir esmingesnė.

Knygos autorių sveikino vienas iš knygos recenzentų prel. dr. J. Šiurys, KU rektorius prof. Vl. Žulkus, KU fakultetų dekanai, katedrų vedėjai, autoriaus bendradarbiai, KU leidyklos, kur buvo išleista monografija, atstovai, studentai, kiti renginio dalyviai. Knygą pristatė, surengta šventinė agapė.

-as-

tykių instituto atstovė Živilė Baronienė, vaiko globos šeimoje problemas ir ateities perspektyvas nusakė Vaikų gerovės centro „Pastogė“ direktorius Ričardas Kukauskas. Išsamiai šeimoje kylančias problemas ir jų priežastis aptarė Kauno arkivyskupijos Šeimos centro socialinė darbuotoja Žaneta Šimkienė.

Nuotaikingų muzikinių kūrinių susirinkusiesiems padovanojo Kauno neįgaliojo jaunimo užimtumo bei Vaikų dienos centrų auklėtiniai. Renginio pabaigoje įvairioms nevyriausybinėms organizacijoms buvo įteikti 37 padėkos raštai, pasirašyti Kauno mero Andriaus Kupčinsko.

-LC-

VDU pristatytas vadovėlis „Lytiškumo ugdymo etika“

Gegužės 7 d. Vytauto Didžiojo universiteto Didžiojoje auloje (Katalikų teologijos fakultete) pristatyta kun. prof. Andriaus Narbekovo, dr. Birutės Obelenienės ir prof. Kęstučio Pukelio knyga „Lytiškumo ugdymo etika“. Ši knyga – vadovėlis aukštųjų mokyklų dėstytojams ir studentams ir sykiu atsakas vis labiau besiskverbiančiai mirties kultūrai. Sveikindamas knygos autorius, Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas renginyje tvirtino, kad didžiausia šių dienų grėsmė žmogui – subjektyvizmas. Vyskupas džiaugėsi argumentuotomis prielaidomis, dėkojo visiems, dirbantiems šventą gyvybės kultūros skleidimo darbą.

Vienas knygos autorių prof. K. Pukelis sakė, kad žmogaus prigimčiai pavojingiausias yra gyvenimo vardiklis, t. y. tai, kuo pats žmogus save laiko: kuo jis didesnis, tuo mažesnė trupmena. Todėl didžiausias uždavinys ugdant jaunąją kartą, pasak profesoriaus, yra didinti skaitiklį, skleisti tiesą. Dr. B. Obelenienė aptarė kitus šiandienius pavojus. Feministinė kultūra, pasak jos, suskaldo lytį į socialinę ir biologinę, remiasi iškreiptu pažinimo būdu, orientuodamasi į dalinę tiesą. Prof. kun. A. Narbekovas teigė, kad ši knyga gimė tiek iš meilės, tiek ir iš reikalo. Profesorių labiausiai džiugina tai, jog studentai yra atviri tiesai, argumentams, nuolat ieško atsakymų.

Knygos recenzentė, VDU Senato pirmininkė prof. Margarita Teresevičienė pabrėžė, kad tai pirmasis tokio turinio Lietuvoje vadovėlis. Knygoje, pasak profesorės, ryškus lietuviškas kontekstas. Joje pateikiami tyrimai, įvairūs požiūriai. Vadovėlyje išryškinamos pamatinės vertybės, o medžiaga pateikiama aiškiai ir suprantamai. KTF I. e. p. dekanas dr. Benas Ulevičius tvirtino, jog tikrovę turime vertinti blaiviu protu, nes prietarai kausto žmogų. Šiandien kyla pavojus netekti teisės ne tik argumentuotai pagrįsti savo nuomonę, bet ir abejoti. Ateityje, pasak dekaną, laukia dideli išbandymai kalbant apie tiesą bei jos pateikimą. Todėl šis vadovėlis esąs ypač reikalingas. Knygos autorius taip pat sveikino LR Seimo narės Vilija Aleknaitė-Abramikienė, Rima Baškienė ir Ramunė Visockytė.

Vakarą pajavairino Aleksandro Kačanausko muzikos mokyklos kanklininkų ansamblio, vadovaujamo Janinos Mykolaitytės, atliekamos melodijos, aktorės Reginos Varnaitės skaitomos poetų Bernardo Brazdžionio ir Jono Mačiulio-Maironio eilės.

Knygą recenzavo prof. Margarita Teresevičienė ir prof. Ona Tijūnėlienė, redagavo Asta Petraitytė, maketavo Janina Baranavičienė. Vadovėlio leidybą parėmė RENOVABIS, Vokietijos katalikų solidarumo akcija su Centrinės ir Rytų Europos šalimis.

-kasp-

IŠRINKTIEJI

11 eilinis sekmadienis (A)

Iš 19, 2–6a; Rom 5, 6–11; Mt 9, 36 – 10, 8

Kai kam ši Evangelijos pagal Matą ištrauka gali atrodyti tarsi elegija apie ypatingomis galiomis apdovantus seniai gyvenusius karžygius, kurių žygiai vėliau apdainuojami giesmėse. Žinoma, evangelistas visiškai nesiekė taip pavaizduoti; veikiau mums sunku suvokti, jog Jėzaus pasirinktieji buvo paprasti žmonės ir išgyveno panašius sunkumus kaip ir mes. Esame linkę mintyse atsiriboti: tai buvo kažkada seniai, dabar tokių dalykų nebebūna... Skaitinys iš apaštalo Pauliaus Laiško romiečiams tarsi apverčia viską aukštyn kojomis ir atskleidžia mums, kur glūdi dalyko esmė. Paulius, seniau persekiojęs apaštalus, turėjo jausti gėdą. Jis didelis nusidėjėlis, kaip pats apie save sako, „tarsi ne laiku gimęs“, neturėjęs teisės lygintis su tais Dievo vyrais. Tačiau jis sutiko Priskėlusį ir suprato, kur iš tikrųjų glūdi žmogaus šventumas ir didybė. Iki tol negirdėta ir neprilygstama žinia: „Kristus numirė už mus, kai tebebuvo nusidėjėliai.“ Apaštalas Paulius suvokė, ką reiškia būti nuteisintam tebebūnant nusidėjėliu.

Neturi reikšmės, kiek pajėgiame nuveikti, kokiomis ypatingomis Dievo galiomis ar gebėjimais esame apdovanoti. Reikšminga tik tai, jog – taip šiandien kalba Jahvė Mozei Išėjimo knygoje – esame ypatinga Dievo nuosavybė. Jis mus atpirko, kai dar tebebuvoime paskenę savo nuodėmėse.

Jėzus vykdė Tėvo patikėtą misiją ne vienas. Jis pakvietė žmones drauge tarnauti jo skelbiamai dangaus Karalystei. Tai didžiulė rizika. Juk pašauktieji yra klystantys, riboto intelekto, netobulos moralės, turintys ydų. Jų perteikiama Jėzaus žinia gali prarasti tikėtinumą, tapti nepriimtina, ypač tokiais permainingais ir kritiškais laikais kaip mūsų. Tačiau pasaulis turi suvokti, kad tarp besidarbuojančių pjūtyje Dievo darbininkų yra ne vien šventieji ar genijai. Kitaip kodėl Viešpaties būtų prašęs darbininkų pjūčiai? Kodėl esame kviečiami prašyti Viešpaties darbininkų pjūčiai? Argi jis pats nėra pakankamai suinteresuotas savo reikalu? Mums patiems to prašymo reikia, kad nemanytume galį tai nuveikti vieni. Darbininkus reikia įgalioti ir juos pasiųsti, o tik Dievas gali padaryti, kad ateitų tikri ir uolūs darbininkai.

Jėzus pakviečia dvylika vyrų būti artimiausiais bendradarbiais. Skaičius dvylika simbolizuoja sudieviną, išganytą pasaulį. Izraelio tauta turėjo dvylika giminių, taigi dvylika apaštalų reiškia naujosios Dievo tautos

pirmtakus. Apaštalų autoritetas siejamas su Kristumi: pasiuntinys priimamas ir traktuojamas kaip jo siuntėjas. Bažnyčia yra apaštališka: apie Jėzų žinome tik iš apaštalų mokymo ir liudijimo.

Pažvelkime į Jėzaus pašauktus vyrus. Jie įvairūs kaip tuometinė visuomenė. Tai paprasti geros valios žmonės, maldingi, tačiau nesimokę rabinų mokyklose. Tarp jų daug žvejų: Simonas, Andriejus, Jokūbas ir Jonas; yra taip pat muitininkas Matas. Jie skirtingo amžiaus ir pažiūrų. Tarp jų ir, kaip dabar sakytume, dešinysis radikalas – Simonas Uolusis, ir jo priešingybė, sakytume, liberalas, su okupantų režimu bendradarbiavęs Matas. Judas yra vienintelis negalilėjietis, iš Judėjos miesto Karijoto. Kodėl Jėzus jam, o ne Matui patikėjo kasą? Aišku viena, kad Jėzus ir Judo širdį norėjo laimėti meile.

Išsiųsdamas Jėzus duoda apaštalamis reikšmingų nurodymų. Įsimena tai, kad Jėzus jiems draudžia eiti pas pagonis ar samariečius, o misijų sritį apriboja: keliauti liepiama pas izraelitus. Tai galima suprasti kaip vien disciplinos ir laiko sąlygų nulemtą nurodymą. Jėzus siuntė savo apaštalus į konkrečią religinę bei nacionalinę savo tautos santykių terpę. Netrukus misijų situacija iš esmės pasikeitė. Tie apribojimai tapo nebereikalingi ir buvo panaikinti. Tokių pokyčių nemažai Bažnyčios istorijoje, o Bažnyčia pagal laiko dvasią turi į juos atsilipti.

Apaštalai skelbia Jono Krikštytojo pradėtą ir Jėzaus toliau skelbtą žinią. Apaštalų gauta ir perduodama žinia laiduoja gyvą Bažnyčios Tradicijos tėkmę. Prisiartinusią Dievo karalystę rodo Jėzaus suteikta galia gydyti ligočius, išlaisvinti demonų apsėstuosius. Ką apaštalai gavo iš Dievo kaip malonę, jie turi perteikti žmonėms dovanai. Žinoma, jie gali naudotis žmonių svetingumu, tačiau jau misijos pradžioje įspėjami, kad nekauptų turto.

Mąstydami apie apaštalų išrinkimą suvokiame esą visi Viešpaties pašaukti ir išrinkti. Išrinkimas gali atrodyti tik kaip privilegija, pretekstas pasipuikuoti, jausti viršenybę. Muziklo „Smuikininkas ant stogo“ personažas Tevjė ironiškai klausia Dievo: „Kodėl mums tiek nelaimių? Kodėl esame nuolat žeminami? Žinau, žinau, mes – tavo išrinktoji tauta. Bet bent kartkartėmis gal galėtum išsirinkti ką nors kitą?“ Žiniasklaidoje skambančios diskusijos apie „elitą“ atskleidžia, kaip paviršutiniškai suvokiama, ką reiškia būti „išrinktuojū“.

Tačiau kiekvienas suvokęs esąs Dievo pašauktas ir išrinktas žino, jog net iš pažiūros nereikšminga tarnystė dažnai pranoksta žmogaus jėgas. Tenka kovoti su vienatvės

pagunda: niekas kitas neatliks tau skirtos užduoties, už tave nenuspręs. Tenka susidurti su kitų nesupratingumu, net priešišku. Tokiais momentais kyla pagunda užsisklęsti vienatvėje, ieškoti lengvos paguodos ar stebuklingo recepto, suabejoti savo pašaukimu, gyvenimo įsipareigojimais. Vienintelė tikra išėitis yra ištikimybė pašaukimui ir pasirinkimui. Svarbiausia suvokti, kad ne aš, o Dievas pirmutinis mane pasirinko. Jis pasirinko

mane tuomet, kai tebebuvausi nusidėjėlis. Jis nesiderėjo su manimi dėl sąlygų, išrinkimas reiškia jo meilę.

Esu išrinktas ar išrinkta. Tai galiu priimti ar atmesti. Priimti išrinkimą reiškia pasitikėti atleidžiančia meile. Ta meile turėjo patikėti Petras, tačiau jos nepajėgė atpažinti Judas. Išrinktasis lieka nusidėjėliu ir yra nuolat reikalingas gailestingumo.

„NEBIJOKITE“

12 eilinis sekmadienis (A)

Jer 20, 10–13; Rom 5, 12–15; Mt 10, 26–33

Žymus antisovietinis disidentas, rašytojas Vladimiras Bukovskis, ilgai kalintas kalėjimuose, lageriuose bei psichiatrinėse ligoninėse, liudija, kad kiekvieną kartą išleistas į laisvę susidurdavo su pagunda: „Gal truputėlį pailsėti, pagyventi normaliai, nekovoti su sistema? Gal bent kuriam laikui padaryti pertrauką? Kodėl aš turiu nuolat kišti savo galvą? Juk yra daugybė kitų...“ Jis pasakoja, kad kiekvieną kartą turėdavo nugalėti baimę susivokdamas: „Jeigu ne aš, tai kas kitas? Jeigu ne dabar, tai kada?“ Įveikęs abejones, vėl įsitraukdavo į, atrodo, beviltišką kovą už tiesą ir žmogaus orumą.

Šiandienos sąlygomis retai tenka susidurti su lemtiniais pasirinkimais, verčiančiais už įsitikinimus pralieti kraują. Atviroje visuomenėje heroizmo idealai „išeina iš mados“. Tačiau jei kol kas nereikalaujama paliudyti ištikimybę krauju, tai nereiškia, kad ištikimybė nevertinama. Sekti Jėzumi – tai ištikimai priimti vienatvę palikus sutuoktiniui, neišvėlti į korupcinius sandėrius, nepabijoti prarasti geriau apmokamo darbo. Dažnai užmokestis už tokį garbingą elgesį bus tik abejingumas, pajuoka, atmetimas. Tamsybės nemėgsta šviesos. Atsikratoma tų, kurių buvimas yra liudijimas ir ženklas. Renkantis, kaip anam disidentui, verta savęs paklausti: „Jeigu ne aš, tai kas kitas? Jeigu ne dabar, tai kada?“

Gali atrodyti, kad agresyvus blogio spaudimas totalitariniuose režimuose reikalauja didesnės ištikimybės Evangelijai, nei gyvenant demokratinėje santvarkoje. Tačiau Viešpats Jėzus savo liudytojus ir šiandien įspėja neprarasti budrumo: „Nebijokite tų, kurie žudo kūną, bet negali užmušti sielos. Verčiau bijokite to, kuris gali pražudyti ir sielą, ir kūną pragare.“ Totalitarinio režimo ištobulinta gulagų imperija – vaizdi blogio jėgų siautėjimo apraiška. Šiandien šėtonas gundo subtiliau, įmančiau, net iš ekranų ar iliustruotų žurnalų žvelg-

damas ledinėmis kosmetikos priemonių paryškintomis akimis. Pranašas Jeremijas savo buvusių bičiulių apsuptas šaukia: „Klaikas visur!“ Psalmininkas skundžiasi: „Tapau benamis savo giminėms, svetimas savo motinos vaikams.“ Apaštalas Paulius primena, jog nuodėmė ir mirtis yra kiekvieno mūsų dalis.

Skelbti Jėzaus žinią dažnai tampa pavojinga, nes pasakoma nemaloni ir nepatogi tiesa. Kritikuojami galintieji, iš turtuolių atimamas jų gerovės pagrindas, protingieji laikomi trumparegiais. Žmonės ginasi nuo jiems nemalonių tiesos žodžių, stengiasi užtildyti ar net nužudyti Jėzaus mokinius. Ši grėsmė lydi kiekvieną atsakingai gyvenantį krikščionį. Nuo šios baimės Jėzus apsaugo sakdamas: „Nebijokite tų, kurie žudo kūną.“ Argi tokia paguoda mūsų nepiktina? Būtent to labiausiai bijome. Juk kūnas yra atviras užpuolimams, jis pažeidžiamas, kūnu juntame skausmą. Kūno mirtimi baigiasi žemiškasis gyvenimas. Tačiau Jėzus toliau tęsia džiugią žinią: žmoguje yra sritis, kurios neįmanoma įveikti, kuri nepasiekiamą smurtui, tai suvereni tikrosios laisvės vieta – žmogaus siela. Žinoma, galima kėsintis ir į šią žmogaus nepriklausomybę, ji turi būti ginama nuo manipuliacijų. Tačiau žmogaus siela ir jo orumas yra nepavaldus pasaulio galybėms.

Vis dėlto Jėzus įspėja, kad yra viena siaubinga galybė, kuri gali pasiglemžti visą žmogų su kūnu ir siela. Jėzus nesako šios būtybės vardo, tik pačią grėsmę atskleidžia pragaro sąvoka.

Iki mūsų dienų neturtinguose Rytų kraštuose žvirbliai vartojami maistui. Jėzaus laikais jie buvo pigūs: už smulkiausią romėnišką monetą galima buvo nupirkti du žvirblius. Evangelija patikina mus, jog nė vienas iš tų neišvaizdžių kūrinių nežūsta be Dievo valios ir be jo žinios. Pasak Jėzaus, jo mokiniai vertesni už daugybę žvirblių. Galima įsivaizduoti, kad Jėzus šiuos žodžius pasakė šypsodamasis, žinodamas žmonių polinkį numenkinti savo vertę. Siekdamas mus dar labiau su-

Paskelbti visuotiniai atlydai Šv. Pauliaus metais

(KAP, KAI) Gegužės 10 d. Apaštališkoji penitenciarija paskelbė dekretą, kuriuo nustatomi visuotiniai atlydai Šv. Pauliaus metų proga. Šv. Pauliaus metai skelbiami minint 2000-ąsias Tautų apaštalo gimimo metines. Jubiliejiniai metai prasidės 2008 m. birželio 28 d. vakare pirmaisiais Šv. Petro ir Pauliaus iškilmės mišparais, o baigsis per tą pačią iškilmę 2009 m. birželio 29 d. Jubiliejiniais Šv. Pauliaus metais Šv. Pauliaus bazilikoje už Romos miesto sienų, kur yra Tautų apaštalo kapas, visuotinius atlydus bus galima gauti kasdien per visus Šv. Pauliaus metus. Vietinėse Bažnyčiose visuotinius atlydus bus galima gauti dalyvaujant viešose pamaldose šv. Pauliaus garbei pirmąją ir paskutinąją Jubiliejinių metų dieną visose viešojo kulto vietose, o vietos vyskupo nurodytomis dienomis – taip pat šv. Pauliui dedikuotose ar kitose ordinaro nurodytose kulto vietose. Visuotinius atlydus galima gauti kartą per dieną įvykdžius įprastines sąlygas: atlikus sakramentinę išpažintį, priėmus eucharistinę komuniją ir pasimeldus Šventojo Tėvo intencijomis, taip pat atsisakant prisirišimo prie bet kokios nuodėmės. Atlydus galima gauti tiek sau, tiek

užtariant už mirusiųosius. Atliekant piligrimystę į Romos Šv. Pauliaus baziliką už miesto sienų dera pasimelsti priešais Švč. Sakramento altorių, po to prie Konfesijos altoriaus ant apaštalo Pauliaus kapo sukalbėti „Tėve mūsų“ ir „Tikiu“. Dera taip pat malda pagerbti Dievo Motiną ir šv. Paulių drauge atmenant ir šv. Petrą. Visuotinius atlydus Šv. Pauliaus metais gali taip pat gauti asmenys, dėl ligos ar kitų svarbių priežasčių neįstengiantys įvykdyti įprastinių sąlygų. Tokie tikintieji turi pasiryžti atsiradus galimybei jas įvykdyti ir dvasiškai dalyvauti kokiose nors jubiliejinėse šv. Pauliui skirtose pamaldose, aukodami Dievui savo maldas ir kentėjimus krikščionių vienybės intencija.

L'Osservatore Romano apie enciklikos *Humanae vitae* 40-metį

(KAP, KAI) Vatikano dienraštyje *L'Osservatore Romano* per trumpą laiką paskelbtos kelios svarbios Šventojo Tėvo kalbos, kuriose ginama žmogaus gyvybė. Skelbiama Benedikto XVI gegužės 10 d. kalba tarptautinės konferencijos, skirtos Pauliaus VI enciklikos *Humanae vitae* 40-mečiui, dalyviams. Laterano universiteto organizuotos tarptautinės konferencijos dalyvius gegužės

10 d. popiežius priėmė audiencijoje Šv. Klemenso salėje. Gegužės 12 d. jis susitiko su Italijos sąjūdžio „Už gyvybę“ vadovais, o Vatikano dienraštyje išspausdinta Benedikto XVI kalba „Pagarba gyvybei yra pirmiausia įgyvendintinas teisingumas“.

Gegužės 11 d. *L'Osservatore Romano* numeryje daug publikacijų skirta enciklikos *Humanae vitae* 40-mečiui. Dienraštyje skelbiama Benedikto XVI kalba tarptautinės konferencijos dalyviams, taip pat plačiai aprašomos konferencijos metu išsakytos mintys. Vatikano dienraštyje Benedikto XVI tekstas pavadintas citata iš jo kalbos: „Teisingas ir toliaregiškas mokymas“. *L'Osservatore Romano* vyriausiasis redaktorius Giovanni Maria Vian priminė, jog Paulius VI, praėjus keletui dienų po enciklikos paskelbimo, rašė: „Tai balsas mūsų sąžinės, ilgai tyrinėtose akivaizdoje Dievo, kuris palenkė skirti šį žodį Bažnyčiai ir pasauliui.“ *L'Osservatore Romano* vyriausiasis redaktorius rašė, jog ši enciklika yra Pauliaus VI pontifikato kertinis tekstas. Straipsnyje G. M. Vian priminė, ką Paulius VI apie šiuolaikinį pasaulį parašė 1965 m. birželio 30 d., prieš trejus metus iki paskelbdamas encikliką: „Nemanykime, jog jam [pasauliui] padėsime, jei priimsime jo idėjas, papročius ir

atkelta iš 25 p.

tvirtinti ir apsaugoti nuo egzistencinės baimės, Jėzus pateikia dar vieną palyginimą apie žmogaus plauką. Jei Dievas žino tokius smulkius dalykus, suprantama, jog jam rūpi visas žmogus. Žmogus bijo nepastebėtas pranykti, būti užkastas į kapą. Juk kapo kauburėlis įsmunka, kryželis nuvirsta ir užrašas išblunka. Po šimtmečio vargu ar kas žinos apie jį – išskyrus Dievą. Dievo atmintyje ir jo dabartyje mes nuolat esame. Todėl Jėzus gali reikalauti, kad jį išpažintume visomis aplinkybėmis ir nepaisydami jokių grėsmių. Jėzaus mokiniamis keliamas uždavinys yra neaprepiamai didelis. Galima numanyti, kad mokiniai susidurs su pasipriešinimu, net smurtu. Jėzus mums žada Dievo pagalbą ir ragina, kad jo mokiniai nesibaimintų: nėra

nieko slapto, ko Dievas neapreikš per apaštalus, jų sekėjus ir padėjėjus. Nors tai įvyksta ne vienu kartu, tačiau istorijos tėkmėje niekas iš to, ką Dievas nori apreikšti žmogui, nebus nuslėpta. Nuodėmės ir mirties paliestas pasaulis yra trapus. Dažnai gėris, kuriuo džiaugiamės, yra toks laikinas, jog vien pagalvojus, kad galime jo netekti, mus užvaldo baimė, nerimas, grėsmė. Ši baimė paralyžiuoja ir užsklendžia savyje, pakursto vaizduotę, įkalina mintis. Filosofas Seneka davė patarimą atmesti kylantį nerimą ir dalykuose išvelgti tai, kas jie iš tikrųjų yra. Reikia nuimti kaukes ne tik nuo žmonių, bet ir nuo visų dalykų, gražinant jiems tikrąją išvaizdą. Tuomet suprasime, kad baisiausia yra pati mūsų baimė.

skoni, – padėti galime jį studijuodami, mylėdami ir jam tarnaudami.“

Apie *Humanae vitae* 40-mečiui skirtos konferencijos reikšmę ten pat rašė Giulia Galeotti. Pasak autorės, konferencijoje buvo atskleistas Pauliaus VI dokumento pranašiškas pobūdis. Ji primena, jog enciklika susilaukė ypač daug prieštarų vertinimų tiek Bažnyčioje, tiek už jos ribų, nes joje buvo aptariami kertiniai ateities dalykai – nubrėžta diskusijų takoskyra tarp gimimų reguliavimo „obsesinės“ nuostatos ir Bažnyčios mokymo apie meilę, atvirą gyvybei. Pasak G. Galeotti, iš diskusijos išryškėjo, jog *Humanae vitae* stiprybė yra tai, kad dokumente akcentuojamas išganingas „santykio“ vaidmuo – su mylimu žmogumi, vaiku, gyvybe, o pirmiausia su Dievu.

Seminaras vyskupams apie bažnytinius judėjimus

(KAP, KAI) Gegužės 15–17 d. netoli Romos esančiame Rocca di Papa miestelyje vyko seminaras apie naujuosius bažnytinius judėjimus bei bendruomenes. Popiežiškosios pasauliečių reikalų tarybos organizuotame seminare dalyvavo apie 150 hierarchų iš 53 pasaulio šalių. Seminare kalbėjęs Vatikano valstybės sekretorius kardinolas Tarcisio Bertone pabrėžė, kad, nepaisant neįprastų kai kurių bažnytinių judėjimų raiškos formų, vis dėlto tai yra vieta, kur pasauliečiai mokosi gyventi tikėjimu šiandienos pasaulio sąlygomis. Nors kartais reikia kai ką pakoreguoti, įtraukiant judėjimus į parapijų ar vyskupijų gyvenimą, vis dėlto reikia gerbti jų ypatingą charizmą ir džiaugtis, kad kyla bendruomeninės gyvenimo tikėjimu formos, kurių kelias yra Dievo žodis. Vatikano valstybės sekretorius atkreipė dėmesį, kad judėjimai pasižymi misijiniu bei karitatyviniu pobūdžiu, taip pat rūpinasi šiuolaikiniam žmogui duoti dvasinio maisto. Šie judėjimai liudija buvimo krikščioniu džiaugsmą bei grožį.

Kardinolas T. Bertone ragino ganytojus įdėmiai stebėti laiko ženklus ir sumaniai vadovauti judėjimams, kad jų veikla derėtų su visos Dievo tautos poreikiais. Todėl kunigai turi patys leisti vadovaujami Šventosios Dvasios, būti tikėjimo liudytojais ir tėviškai rūpintis jų sielovadinei globai patikėtais tikinčiaisiais.

Popiežius Benediktas XVI kalbėdamas seminario dalyviams sakė, kad bažnytines bendruomenes bei judėjimus būtina priimti su didele meile, vengiant paviršinių nuosprendžių, nes tai yra „Viešpaties dovana, vertingas turtas, savo charizmomis praturtinantis visą krikščionių bendruomenę“. Popiežius priminė, jog tie judėjimai ir bendruomenės yra viena iš svarbiausių naujovių, kurias Šventoji Dvasia pažadino po Vatikano II Susirinkimo: jie liudijo ištikimybę ir klusnumą Bažnyčiai, veiksmingai vykdė krikščioniškąjį ugdymą, pasižymėjo misijiniu uolumu, tarnavo vargstantiesiems, rūpinosi pašaukimais. Anot popiežiaus, tie judėjimai ir bendruomenės atsirado po Susirinkimo „entuziazmą keliančių pažadų laikotarpiu, nestokojusiu taip pat sunkių išbandymų“. Paulius VI ir Jonas Paulius II sugebėjo priimti, atpažinti ir puoselėti nelauktą naujos pasauliečių tikrovės išsiskleidimą, kuris įvairiomis stebinančiomis formomis į Bažnyčią įnešė gyvybingumo, tikėjimo ir vilties. Pasak Benedikto XVI, šią naujovę dar reikia tinkamai suvokti žvelgiant į Dievo planus, Bažnyčios misiją ir mūsų laikų kontekstą. Popiežius pabrėžė, jog jau įveikta nemažai išankstinių nusistatymų, įtampų. Lieka įgyvendinti svarbią užduotį siekti brandesnės visų bažnytinių sandų vienybės, kad visos charizmos, gerbiant jų specifiką, galėtų visapusiškai ir laisvai prisidėti prie Kristaus kūno statybos. Benediktas XVI sakė, kad naujai kylančius judėjimus bei bendruomenes bažnytinei vadovybei dera „budriai“ ir „jautriai“ ištirti bei palaikyti siekiant patikrinti jų charizmą

tikrumą ir bendrystės su Bažnyčia tvirtumą. Šventasis Tėvas įspėjo, kad pašaukti tyrimo tarnystei ganytojai neturi „viešpatauti charizmom“ ar jas užgožti, daryti uniformiška tai, kas Dvasios valia turėjo būti daugiaformiška.

Popiežius rūpinasi imigrantų šeimomis

(KAP, KAI) Gegužės 13–15 d. Vatikane vyko Popiežiškosios migrantų ir keleivių sielovados tarybos plenarinis susirinkimas, kuriame nagrinėtas migracijos poveikis šeimai. Kardinolas Renato Raffaele Martino atidarymo kalboje sakė, kad vienas pagrindinių sielovados iššūkių yra rūpintis šeimos integralumu taip pat vykstant migracijai. Gegužės 15 d. popiežius Benediktas XVI priėmė Popiežiškosios migrantų ir keleivių sielovados tarybos plenarinio susirinkimo dalyvius ir kalbėjo apie imigrantų šeimų susijungimo problemą. Jis priminė, kad tuo klausimu kalbėjo neseniai vykusios kelionės į JAV metu. Migrantų šeimoms skirta taip pat Benedikto XVI žinia 93 -osios Pasaulinės migrantų ir pabėgėlių dienos proga. Benediktas XVI priminė, jog jo pirmtakas Jonas Paulius II 1980, 1986 ir 1993 m. paskelbtuose laiškuose pabrėžė Bažnyčios angažavimąsi ginant migrantų šeimas, kurios yra „meilės bendruomenės ir integracijos veiksnys“. Benediktas XVI sakė, jog migrantų ir keliaujančiųjų šeima yra pamatinė visuomenės ląstelė, kurios nevalia naikinti, bet būtina ją kantriai ginti. Šeima yra bendruomenė, kurioje žmogus nuo vaikystės mokosi garbinti ir mylėti Dievą, įsivaina žmogiškųjų vertybių gramatiką, mokosi naudotis laisve ir tiesa.

Popiežiškoji migrantų ir keleivių sielovados taryba dabartine forma įsteigta 1988 m. Jono Pauliaus II apaštališkąja konstitucija *Pastor bonus*. Šios Tarybos tikslas yra rūpintis keliaujančių ar nenuolatinėje gyvenimo vietoje esančių žmonių sielovada. Šioms žmonių grupėms priklaus

so migrantai, pabėgėliai, prašantieji prieglobsčio, klajokliai, taip pat cirko darbuotojai, pramogų miestelių darbuotojai, oro, jūrų, geležinkelio transporto darbuotojai, keleiviai, piligrimai, turistai ir kiti.

Benediktas XVI kalbėjo apie šeimas palankią mokesčių politiką

(KAP, KAI) Gegužės 16 d. popiežius Vatikane priėmė Europos katalikiškųjų šeimų federacijos atstovus. Benediktas XVI kalbėjo apie palankią šeimas mokesčių politiką ir sakė, kad valstybė privalo duoti tėvams galimybę turėti vaikų ir juos auklėti. Pasak popiežiaus, daugelis šeimų susiduria su susirūpinimą keliančia situacija, joms reikia viešosios administracijos įstaigų, bažnytinių bendruomenių ir auklėjamųjų institucijų pagalbos. Būtina vienyti jėgas siekiant visomis įmanomomis priemonėmis remti šeimas. Savo kalboje Benediktas XVI taip pat ragino šeimas ginti savo teises. Jis priminė 1983 m. spalio 22 d. paskelbtą Katalikų šeimų chartiją, kurioje vyriausybės formuluojami kertiniai šeimos politikos principai. Savo kalboje popiežius pabrėžė būtinybę ginti tradicinę šeimą. Jis sakė, kad santuokine sandora išreikštas vyro ir moters meilės ryšys yra drauge Dievo išganyimo simbolis. „Šeimą sudarantis vyro ir moters santuoka grindžiama gyvenimo ir meilės ryšys yra nepainiojamas gėris, kurio nevalia painioti ar lyginti su kitokiais ryšiais.“ Šventasis Tėvas pripažino, jog šiandienos visuomenės sąlygomis sunku įgyvendinti santuokinės meilės ištikimybės bei tvirtumo idealą, turėti vaikų ir juos auklėti, išlaikyti santarvę šeimos ląstelėje.

Maistas yra prigimtinė teisė

(KAP, KAI) Nuolatinis Šventojo Sosto stebėtojas arkivyskupas Silvano Tomasi gegužės 1 d. kalbėdamas Jungtinių Tautų būstinėje Ženevoje pareikalavo imtis konkrečių politinių

priemonių maisto produktų krizės akivaizdoje. Arkivyskupas S. Tomasi sveikino JT generalinio sekretoriaus Ban Ki-Moono iniciatyvą asmeniškai vadovauti specialiai maisto produktų krizės darbo grupei. Pasak jo, šiuo metu prioritetinis uždavinys yra parūpinti apie 483 mln. eurų, reikalingų pasaulio maisto programai (WFP). Arkivyskupas pastebėjo, jog politikams kelia susirūpinimą masinės demonstracijos tokiose šalyse kaip Haitis ir Egiptas. Pasak Vatikano atstovo, maisto produktų krizė taip pat atkreipia dėmesį į moralės sritį: „skurdžiausios gyventojų dalies teisė į maistą yra prigimtinė teisė“. Į tai turi deramai atsiliepti tarptautinė bendruomenė. Pasak arkivyskupo S. Tomasi, žemės ūkio, pramonės plėtojimas ir naujų darbo vietų kūrimas vargingiausiuose kraštuose yra vienas neatidėliotiniausių uždavinių. Interviu Vatikano radijui arkivyskupas išvelgė teigiamų pusių ir užsienio koncernų veikloje (jiems dažnai prikišama, kad neturtingose Pietų šalyse jie siekia mažinti gamybos išlaidas socialinės apsaugos sąskaita). Pasak arkivyskupo, jei laikomasi etikos normų, investicijos atneša taip pat daug gero: įdiegiamos naujos technologijos, kuriamos naujos darbo vietos ir rodomas veiksmingos gamybos pavyzdys.

Arkivyskupas C. M. Celli: nyksta riba tarp informacijos gamintojų ir vartotojų

(KAI) Gegužės 15 d. Popiežiškojo Urbano universiteto organizuotame simpoziume kalbėjo Popiežiškosios socialinio bendravimo priemonių tarybos pirmininkas arkivyskupas Claudio Maria Celli. Šis Vatikano hierarchas yra vienas Apaštalu Sosto interneto plėtros iniciatorių. Arkivyskupas C. M. Celli pabrėžė, kad šiandien nyksta pasiskirstymas tarp informacijos gamintojų ir jos vartotojų. Hierarchas atkreipė dėmesį, jog interneto nulemti pokyčiai vertina Bažnyčią iš naujo apmąstyti savo vaidmenį komunikavimo srityje.

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos
du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas

arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ

Nariai:

mons. Gintaras Grušas
kun. Lionginas Virbalas SJ

Vyskupijų atstovai:

Kaišiadorių vyskupija / kun. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Rimantas Kaunietis
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilkaviškio vyskupija / mons. Arūnas Poniškaitis
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

Vita Filipova / Kazlų Rūda
Jūratė Kadusauskaitė / Marijampolė
kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kun. Andriejus Sabaliauskas/ Klaipėda
Laima Zimkienė / Šiauliai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
Faksas (37) 323 853
El. paštas lkbc@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Savanorių pr. 192
44151 Kaunas

TIRAŽAS 800 egz.

ISSN 1392-6098

© 2008, „Bažnyčios žinios“